

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY

NO. 07429

BRUKHVARG

Berish Weinstein

THE MAX PALEVSKY
YIDDISH LITERATURE COLLECTION

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

בעריש זויינשטיין

ברוכווארג

פארלאג „חברים-קאמיטעט“ ניו יארק

1

9

3

6

מלכהן

Copyright 1936
by BERISH WEINSTEIN
Sheepshead Bay, N. Y.

פאזי-שאולזאן (שריפטזעעריי-קאאפעראטיוו)
19 וועסט 21 טע גאט / / נויארק, נ. י.

בעטהאון ביוסט

דעם ברודער סיינעם

אומעטום פאסט דער ביוסט דיינער, אויף איטלעכן שטאטישן סקווער, ס'פנים דיינס, איז היימלעך ווי אין אלע שטעט און טרויעריק ווי אין אלע שטעט, כאטש דו ביסט שוין מער נישט פון פלייש, נאָר פון גיפס און בראַנדז. אָן ביין אַזוי, אָן בלוט אַזוי, ביסטו שטאַרקער ווי אייזן, ווי קופער; וואונדערלעכער פון איטלעכן וואונדער און האַפטיקער נאָך ווי פלייש. פלייש קען גרינגער שטאַרבן ווי אַליץ, אפילו ווי גיפס, ווי בראַנדז.

אַז מ'קוקט לאַנג אויף דיר, רירסטו זיך ווי לעבעדיק פון אַרט. אַסך מאַל נעמסטו זיך באַוועגן ווי אַלע מענטשן, און פון ביסל גיפס, פון ביסל בראַנדז הויבן זיך אויף די וויעס. די האַר אין ווינט בלאַזן זיך אויף ווילד, אין אַסיען ערגעץ אין ווין, גייסט אַ געבויגענער אויף גאַסן, דורך שווערן רעגן, מיט אַפּענע פּאַלעס, נאַס, אַלטמאַדיש און טויב, מיט אַ פאַרקלערטן פאַרטפעל און אַן אַ פרוי, הונגעריק און אַפּגעלאַזן, אַנגעטאַן אין די קליידער נאָך פון באַן.

אַז ס'גייט אויף די זון און רירט זיך צו צו דיין ביוסט, איז עס נישט סתם אַ זון, וואָס שלאַגט אַפּ אויף אַ צופעליק געזיכט; קעגן איר מונטערסטו אויף, פריש און פּרילינגדיק, ווערסט פּאַסטוראַל, שטייסט קיל אויף אַ פעלד וואו, לעם אַ בוים, הינטער אַ גערמאַניש דאַרף, תפילהדיק, מיט אַ פאַרביסענער פעדער אין מויל, איבער דיר אַ העלער הימל, וואַלד־פייגל, סלאַווישע פרייד פון אַ ווייטער דאַרפישער חתונה, מיט שכרות פון טענץ און צעלאַזטער ווילדקייט פון פּויעריש לייב, דערנאָך ברעכסטו אויס מיט דונער, ווערסט וואַלקנדיק מיט ווינט און רעגן.

פונם גיפס און בראַנדז רייסט זיך אַפּ לעאַנגאַראַ מענעריש געקליידט. זי גייט קלוג צווישן קוסטעס, גנבענען איר געליבטן פון אַ שפּאַנישער תּפּיסה, אירע טריט זענען פאַרזיכטיק שטום, מיט שווערער אימה שלאַגט דאָס האַרץ; געהאַלדזטע קערן זיי זיך אום פון אַ קרימינאַל פענצטער און אַנטלויפן אין שרעק.

אויפּסניי צעפּאַלט פונם גיפס די בענקשאַפט פון אדאגיא אין דער ניינטער . . . באַוועגסט ווייך די טשעלאַס און צעפּירסט די ערד מיט טרויער, גיט פאַרביק אויס דעם גענאָד דיינעם צו אַלע מענטשן, און רופסט ברידערלעך די תּפּילות פון אַלע טאַג צו דער טאַכטער פון עליזעאום.

א י נ ה א ל ט :

9	שטרעקעס
25	צלמים
39	משפחה
67	יונגען פון דער וואַליע
55	גענערם
79	מענדזשן סטריט

שטרעקעס :

- 11 — — — — — **אינם בארמן**
- 12 — — — — — **מאטראזן**
- 13 — — — — — **מיין גאס — שיפסהעד־בעי**
- 14 — — — — — **באך־גנבים**
- 15 — — — — — **אויפן אינזל פון גראטעסק**
- 16 — — — — — **ערד**
- 17 — — — — — **האפנט**
- 18 — — — — — **באנען**
- 19 — — — — — **מישערם**
- 20 — — — — — **שטרעקעס**
- 22 — — — — — **שיפסהעד בעי**
- 24 — — — — — **האפן מיידלעך**

אויף שטיינערנע דילן ליגן שווערע שטריק מיט שטאלענע אַנקערס ; קאסטנס, באַלן און הויכע שטויסן געפאקטע זעק, ס'ליגן אַנגעוואַרפענע קופערטן מיט רייכע מעשענע שלעסער, נאַפּט־פעסער און גערייפטע הילצערנע פעסער מיט אייזן־באַטאָן, און פון די ווענט שלאַגט קילער ריח פון אויסלענדישע סחורות.

ס'ציען ברייטע לאַסט־שיפן פון שערבורג און פון האַווער, מיט טונקעלע, פראַנצויזישע געזיכטער פון יונגע מאַטראָזן וואָס זענען פלינק און האַבן גרינגע פיס צו קלעטערן אויף הויכע שטריק, פון שטענדיקן פאַרן, ווייסן זיי סמנים פון וואַלקנס, שטורעמס און רעגנס, און קענען רופן סיגנאַלן באַנאַכט אין ווינטן אויפן ים.

פאַליאַקן, נעגערס, איטאַליענער און שטאַרקע יידן לאַדענען סחורות ; זייערע אַקסלען טראָגן שאַרפע האַקנס, אויף די לענדן אַנגעהאַנגען בינטלעך עסנס, די קליידער זייערע, לעדערנע פאַרטיכער, האַרטע שטרוקסענע העמדער, די שטאַרקסטע זענען די, וואָס האַבן געשפּאַנטע בייכער, פעסטע הענט מיט דיקע פינגער ;

די הויטן פון זייערע פינגער זענען צעריסן פון שטריק און צענאַגלטע קאסטנס, און זענען געל, גראַב, אַפגעשיילט ווי קלאַען פון פערד.

פרעמד־לענדישע שיפן פאַראַנקערן דעם באַרטן און שפּאַרן פון זיך די וואַסערן אין ווינט, ס'שטייגן אַפּ אויסלענדישע געזיכטער, גערמאַנען און יידן מיט אַנגעשראַקענע קינדער, זייערע קליידער זענען באַהאַנגען מיט אַנגעטשעפעטע נעמען צו אַ קרוב, צו אַ גאַס, און די פּנימער שטומען הינטער שטאַכעטן, הינטער שווערער קעלט פון גראַטעס, — גראַטעס פון דיסציפּלינירטן פּחד, פאַר מונדירן און שטרענגן קאַלענדער־גורל.

אויף שטיינערנע דילן ליגן שווערע שטריק מיט שטאלענע אַנקערס ; היימישע קוישן מיט אַנגעוואַרפענע זיגלען פון גרעניצן און לענדער, אינם באַרטן גלאַנצט דער ברוקיר, אויסגעווינטיקט פון טריט און פראַכט־וועגעלעך, פונם האַפן נעפלט טונקעל דער וואַקואַל, שויבן ווערן אַוונטיק שווער, און פון די ווענט שלאַגט קילער ריח פון אויסלענדישער סחורה.

מאטראָזן האָבן אַ האַרץ, וואָס בענקט נאָך באַנען, מענטשן און שטעט ; זייערע אויגן האָבן אין זיך די ווילדקייט פון ים, ווייטקייט פון לענדער. פאַר בענקשאַפט — הענגען איבער זייערע בעטן בילדער פון האַפן־שטעט, פּאַטאַגראַפֿיעס פון אַ לאַכנדיקער מיידל וואָס איז קלוגער פון אַן עלטערער שוועסטער, און די מאַטראָזן איז גרינג צו טראַכטן, אויפן געלעגער ווען ס'לייב ווערט האַרט, פון געבלומטע זאַקנבענדלעך אויף יונגע קני, וואָס שלאַנקען אומרואַיק, און פון פעסטע קאַרסעטן, וואָס מאַכן בריסטיק די צייטקייט פון אַ מיידלס לייב.

ערגעץ אויפן ים, זילבערן זייערע פנימער דער לבנה אַנטקעגן אין אַ יום־טוב נאַכט ; אויסגעזעצט אויפן דיל אין ווייסע מאַרינאַרקעס, מיט די פיס פאַרלייגט ווי כינעזער און מיט צעפלאַמטע ליפן, האַרט איינער דעם אַנדערן אַרומגענומען ווי אַ פרוי, ס'רייסן זיך פון זיי נגונים דורך הייזעריקער לופט. דאָס געדעכעניש צו אַ מאַמע, וואָס גייט אַרום געבוירן מיט שווערע קוישן אויף ביידע אַרעמס, האַזירן איבער פרעמדע האַפן־שטעט, די אויגן אויפגעהויבן צום הימל, און זוכט ס'פנים פון אַ זון, פון אַ טאַכטער אין אויפגעהויבענעם רויך פון שיפן.

מאַמעס פון מאַטראָזן זענען שוואַכע, נידריקע, וואָס צערטלען די ערד מיט זייערע טריט, און האָבן אַ טבע צו געבן דער וועלט שטאַרקע זין, געזונטע טעכטער ; די מאַנסבילן זייערע — הויך און ברייט מיט האַריקע הענט, שווערע, רויטע נעז, בייזע ברעמען און האַרטע, ווילדע בערד.

מאַטראָזן האָבן אַ האַרץ, וואָס בענקט נאָך מענטשן, באַנען און שטעט, אין די שטעט שפּאַצירן זיי אויסגעפּוצט אין רונדע, ווייסע קעלנער, בלאַע מונדירן און ברייטע, לאַנגע הויזן אויף קליינע פיס, מיט דער ווילדקייט פון ים גלוסטן זיי צו מיידלעך מיט שעמעוודיקע אויגן, וואָס זיצן טיף אין שוויס, פאַרלייגט אַ פוס אויף אַ פוס און ציטערן מיט די קני.

הענט וואָס אַנקערן שיפן, ליגן שווער אויף אומרואַיקע מיידלשע היפטן, אויף הייסע אַקסלען און ענגע דעקאַלטן פון וואַרעמען, דורכזוכטיקן זייד ; ווילדע קושן נאָגן די וואַרצלען פון זיער בוזים, די פינגער פון די הענט, און קילן דעם בלענד פון זייערע קני אין אַוונט־שאַרף פון יולי־בלעטער, און ס'בלוטיקט די רייפיקייט פון שיינע טעכטער אין אַ האַפן־שטאַט.

סיין גאס. — שיפסהעד בעי —

רעגן. טונקעלע נאכט.
ווינטן שווענקען אָפּ דעם רעש פון שווערער נעץ.
רינשטאָקן רוישן מיט שנעלן אָפּפלוס איבער נאָבעלן אָספּאַלט.
אויף נאָסן טראַטואַר גלאַנצט פּאַרביק אָפּגעשלאָגן ליכט פון אויסלאָגן.
אָוטאָס טראַגן זיך מיט געשווינד, גליטשיק און גרינג.
נאָך די רעדער יאָגט אויפגעבלאָזענער שוים.

רעגן. שאַטנס פון אָפּגעשטאַנענע ביימער אויף אָוונטיקע שויבן.
ראַסטיקע פעלדער מיט אָנגעוואַרפענעם ברוכוואַרג,
און באַן-שינעס מיט שטאַלענער ווייטקייט.
אויף אויסגעווייקטע שטרעקעס בלאַטיקן פּוסגייער,
פישערס מיט פּאַרוואַרפענע ווענטקעס אויף אַקסלען.
אין האַרטע רעק, מיט פּאַרלאַפענעם רעגן אויף נאָענטן געזיכט.
פון די געסלעך יאָגט שטילע פּאַרע און רירט דעם פּראַסט פון די שטיינער.
שטיקער אייז ברעכן זיך נאָכגעביק אונטער די טריט.

פון פישער-האַפן שמעקט נאָסער קוילן-גריז, סמאָלע און צוגעפוילטע קלעצער.
אַ פּאַרלוירענער ים-פּויגל באַוועגט די שפּעטע טונקעל פּונם ברעג.
אין די פישער-בּודקעס טליען טריבע לעמפלעך, כסלודיקע נעכט,
בלעכענע באַליעס מיט אָנגעקלעפטן בלוט.
טשערפּקע-הענט קלאַפן שווער מיט נאָסע שערן און לאַנגע, ברייטע מעסערס.
שנעקעס מונטערן זיך אויף אייז, און קלעטערן גרינג איבערן ראַנד פון קויש,
סישויםען פיש, רואיק און סאַרטירט; פּיאָוקעס — שלאַנג און שויםיק.

רויע פישערקעס, דורכגענומען פון זאַלץ און ווינט, קעלט און קאַווע,
מיט לאַכעדיקע פּנימער, און געשפּאַנטע בריסט פון וואַרעמע דעקאַלטן,
שייערן די פּיש-קלעצער מיט קאַלטן וואַסער און פּאַרלעשן די בּודקעס.
שיפן ציען אָפּ אין דער פּינצטער פון אָוונט-באַרטן און צעוואַרפן די וואַסערן.
די כּוואַליעס נעמען אָפּ ס'ליכט פון מיטגענומענע לאַמטערנס,
און צעשויםען דעם ברעג, שטויסן די שיפן פון די אַנקערס.

ווייטקייט פון באַנשינעס שלאַגט אָפּ מיט קאַלטן ליכט פון סיגנאַלן. צעהייצטע לאַקאָמאַטיוון רוישן מיט שטענדיקע רויכן און גראַבע פונקען. פון די ווילדע, רויטע רויכן זעצן זיך טריבע אַוונטן אויף שכנישע שויבן. און אויף די שויבן שאַטענען-אַפּ געבויגענע שטרעקעס פון טיפע וועלדער מיט אַפענע לאַסט-ציגער, ברעטער, קוילן און ערדעפל פון ווייטע שטעט.

מאַמעס, טאַטעס, לאַקערן אויף טונקעלע וואַגאַנען נאָך ערדעפל, נאָך קוילן. פון האַרטע זעק האַבן זיי אַראַפּגעזעצטע רוקנס; פון גנבענען — ציטערדיקע הענט. און שווערער נאָך איז די שרעק, ווען זיי טראַגן זעק שוואַנגערדיקערהייט, צו זייערע טריבע שויבן מיט רויטן ווילדן רויך פון פאַרבייאַקע ציגער.

אין די שטיבער ברייטע בעטן און הייליקע בילדער, שווערע פאַרע פון געקאַכטע עסנס. ענגע שטיבער; אין ענגע שטיבער איז די גלוסטונג שטארקער, הייסער. אין אַזאַ שטוב קען מען גרינג זען אַן אויסגעטאַן העמד פון אַ גרויסער שוועסטער. — שוועסטערס, וואָס טראַגן אַרום פאַרטאַג בלויז אַקסל ציין פון באַנערס; ס'לייב זייערס איז שפעדיק צו קינדלען, אַן ווייטיק אויף אַ צופעליקער גאַס.

באַן-ינגלעך, פון קוילן און שלאַכט-הייזער, פון טאַרטיגעס און פראַכט-וואַגאַנען, אַנגעטאַן אין קליידער פון שטארקן צייג, ווייסן בלויז פון שטעקנס און שטריק. גלאַז, בלעך און שטאַבעס קענען שוין מער נישט צעקאַליטשען זייערע הענט; די באַרוועסע פיס זענען אויסגעטראַטן האַרט אַז זיי בלוטיקן נישט מער.

אומעטום וואו זיי וואוינען, שטייט מאַריע באַם וועג, מיט יעזוסן אויפן אַרעם. איינגעמויערט אין אַ גלעזערנעם געזימס, און ליכטיקט באַם נר-תמיד. פאַר גנבים אַזעלכע איז די מאַמע מאַריע פול מיט דערבאַרימקייט. פאַר איר דאַרפן זיי נישט וויינען; זייער וידוי איז ריין ווען זיי זענען זיך מתודה. גנבים האַבן נישט קיין פאַלשע תפילה; אַז זיי בעטן שוין איז זייער תפילה אַן אמתע. אויף די זינד פון באַן-גנבים קלאַגן אַפּגעטער אויף שטרעקעס, ווינטיקע פעלדער.

ס'נענטערן ווייטע לענדער. שיפן, מיט טונקעלע פענער פלאַטערן פרעמד, און ציען מיט פאַרזיכטיקע פלעמלעך דורך קילער וואַסערדיקער שרעק. אויפן ברעג שאַטנט אַפּ ס'ליכט פון זומערדיקע לאַמטערנעס, פאַרב פון שפּאַציר, — לייכטע דאַמען־טריט מיט לייזונטענע שיך, ווייסע שטרוענע היטן.

אויפן וואַרעמען זאַמד, קען מען נאָך זען שפורן פון אויסגעבאָדענע פרויען, און פאַרליבטע יונגען אין שפעטן גלוסט. ים — ווייבלעכע אַנטבלויזונג פאַרלויפט זאָלציק און רויט; רויע לופט מאַכט קאַליע דעם טרוקענעם ריח פון פערפום, און ס'שמעקט פאַרשכורטע פרישקייט, היימלעכער לוסט צו ראַנדעוואוס.

אַז אויף די וואַסערן שרייט די פינצטער פון אַן אַפּגייענדיקער שיף העלן אויף פייערן איבער זאַמד, ווי אינדיאַנער נעכט; און ווי באַ אינדיאַנער — קאַלירן געזיכטער פון שפעט־באָדנדיקע, נאַסע פרויען־היפטן רינען אַפּ זאָלציק אין האַרטע מענערישע אַרעמס, און דורך נאַסע קאַסטומען רייסט זיך דורכזיכטיק איטלעכס גליד.

אותיות פון עלעקטרישע שילדן, שפיגלען אומגעדולדיק אַפּ אויף נאַענטע כוואַליעס; דיקער שוים צעשווינדלט די אַנגעצונדענע שריפט, ווילדע פאַנאַראַמעס רוישן מיט געפעכט, ווי ווינט־מילן און אינם ווינט — מיידלשע קולות, צעבלאָזענע צעפּ, שכורע האַר.

בלענדעניש, וואונדער פון פאַרשאַלטענע שבטים, דאַמען אויף דראַטן, הייסער דזשעס טרייסלט גלוסטיק די ווילדע בריסט פון נעגערטעס, ס'זיצט אַ פאַרלייגטער סולטאַן אין אַ מיידל־רינג, געקליידט אין פייגן־בלעטער, פון זייערע האַר שמעקט קטורת און בשמים.

סוף חודשדיקע לבנה רירט לאַנגזאַם די אַוונטיקע ווייטקייט פון ים, און גענענט שאַטנדיק אויף אַ שפעטער פרוי וואַס וואַשט נאָך אירע האַר און אויף אַ יונגער וואַר־זאַגערן, וואַס לייגט קאַרטן אויף אַ שויס פון אַ מאַטראַן, איטלעכעס מאַל הילכט אַפּ אַן אויסלענדישער קלאַנג פון רייד און פרעמד געלעכטער.

טיפע שטרױענע דעכער טאָגן אויף אין גאַלד דער זון אַנטקעגן.
ס'שמעקט פון שטאַלן, פון רױען ווינט און האַרט צעאַקערטער ערד.
פּויערים אין שױיס, הילכן די בייטשן איבערן שפּאַן פון אַקער.

אַז די זון איז הויך, ליגט די ערד מיד, אויפגעלייגט, און פעט
באַרױעסע פּויערטעס ליגן שױער מיט די בױמס אויף צעקרישלט פעלד
און קילן זייערע בריסט אַז דער צעאַקערטער ערד.
פון זייערע האַר פייכט אַפּ דער טוי, נאָך פון פאַרטאַגיקער ראַסע,
און אויף די שױסן פאַלדן זיך די קליידער, וואַרעם און דורכױכטיק.

פּערד. בלאַטיק שױלן זיך די קלאַענס, פעלן שױדערן אויף פון מיסטיקע פּליגן ;
און װילד שאַרכט דאָס היי צװישן זייערע ציין ;
פון די צונגען רינען אַפּ די צױמען מיט זאַטן שױם.

האַלבער טאָג ציט אַפּ דעם נעפל פון די פעלדער, די ערד איז מילד און נאַכגיביק.
געבױגענע שיקסעס, מיט זאַמען אין די פינגער, רייצן די שפּע,
און די ערד גייט־אויף חודשלעך אין שױערע וויגנדיקע זאַנגען.
ס'װערט רייף דער דראַנג נאָך שניט, בינטן בראַנדיקן אונטער שקיעה,
און גערן פאַלן די קערנער אונטערן דרעש.

רעגן, די ערד פּרישט אויף דעם אינגעװייט און קױקט די בליטן,
קנאַספּן עפּענען זיך װײך נאָך ליכט, פּויערטעס אויפן רעגן פּליקן װילד־גראַז,
און פון דורכגעװיקטע בלוזעס פאַרן זייערע רוקנס מיט יונגן ריח.
קרייטעכצער לױפּן־אויף וואונדיק, פון איטלעכן בליטל פאַלט רעגנדיקער גענאָד.
דאַרפישע פענצטער צוקן אויף תפילהדיק, און בלאַנקען ווי פאַרנאַכטיקע פעלדזן.
גרינג יאָגן פּערד אויף בין־השמשותדיקע לאַנקעס, צװעענדיק — טונקלט די ערד.
הינטער װאַלד — טעמפּיקע קלױסטער־גלאַקן, מאַלצייט הינטער ליכטיקע שױבלעך.

פאנצערס פון גייענדיקע שיפן צעשלאגן די כוואליעס אין שוים און צערודערן די בארטנס. שטריק מיט געאנקערטע שיפן רירן די ברעגן. האפנס רוישן מיט אפגעריסענע קלעצער פון הילצערנע ווענט ; און אויף די קלעצער גרינט שוימיקער מאך, ווילד און קיל.

צעהייצטע קעסלען בריען אויס היץ אויף הוילע לייבער, די הויטן גלאנצן, ווי אפגעברענטער קופער און שלאגן אויס מיט בראנד. זיי וואס פארווארפן שטריק ווילד אין שטורעמס און פאכן הויך מיט סיגנאלן, טראגן נעפל אין די אויגן, ווינטן אין די געזיכטער, און שמעקן פון זאלץ.

פון די האפנס רויכערן פארנאכטן ; פאנען פלאטערן מיט פרעמדע ערגעצן. אויף די ברעגן לעשט זיך די שקיעה, און שוועלן דרימלען אין אפפאל פון אויסלענדישער סחורה. אנגעצויגענע שטאפלען צעצינדן זיך מיט גריין-רויטן ליכט איבער אונטיקע וואסערן. און ס'שרייען קוימענס פון שלעפ-שיפלעך, מיט שארפער פארע דורך נעפל.

טיפער אונט. הייסע פינגער פון טונקעלע מאטראזן ציטערן אויף מאנדאלינען. שעפאן-קליידער הויבן זיך לינד אין ווינט, מיט ווייסן בלענד פון מיידלישע קני. אויף זייערע שויסן וויגן זיך ווארעמע מאטראזן מיט גלוטיקע ליפן שוים, און לבנהדיק פליסט בלאס דאס וואסער, ווי זילבער-זייד אין דינע פאלדן. טענץ פון שיקסעס און מארינער, טרייסלען אפ צעלאזטן ריטם פון הילצערנע סאנדאלן.

ריח פון פריש געקאכטער קאווע, עפנט פארטאגיק די טויערן פון די בארטנס. ווייטקייט, שיפן און רויך נענטערן מיט סוחרים און לענדער. וואסערן הויבן זיך ווילד און שפאנען די ברעגן ; שטריק, פאלן וואגיק אויף פראכט פון העק און צעריסענע הענט ; האריקע ברוסטן פארלויפן מיט שווייס, און אויף פנימער ברוינט די זון.

איבער קילן וואקזאל — פערפומירט ווינט פון דאמען און הערן. נעגער בליאסקען מיט מעשענע קנעפ, און ס'רוישן די דילן פון שאפערן. אין א יעדער האפן-שטאט, שטייען שיפן אויף אמרואיקע אנקערס און רויכערן מיט פארנאכטן.

אין די נעכט, זינגען מאטראזן אויף ראנדעוואוס.

באנען

באנען אויף ווייטע בריקן איבער אָוונטיקע שטרעקעס צינדן זיך, ווי פענצטער באַנאַכט אין גרויסע שטעט. באַנען ציען שטענדיק לעם גאַז־פעסער, לעם שטויסן אָפּגענוצטע קלעצער, ווירפּל־שטיינער ליגן פּאַרויכטיק צעשאַטן אונטער שינעס, און האַלטן טרוקן די ערד פון אויל־רעדער.

גוים, וואָס קענען בייגן ס'געזיכט נאָענט צו פייער און קענען ווייזן אָפּענע אויגן אין ווינטן, הייצן לאַקאַמאַטיוון. זייערע פּנימער זענען האַרט און ברוין פון רויך און פּלאַם אָפּגעטראָגן פון רעגנס און הוילע קעלטן. פאַר זייערע אויגן לאַקערן שטענדיקע פעלדער, סיגנאַלן און טעלעגראַפּן.

ס'איז אומהיימלעך אין פאַרנאַכטיקע דערפער וואו ס'פאַרן דורך באַנען. רייזנדע קוקן גרויס־שטעטיש פון די באַן־פענצטער. פון שפּיט־וואָגאַנען בליאַסקט רויש פון געשיר. און וואַרעמע העפלעכקייט פון קעלנערס צווישן עלעגאַנטע עלבוויגנס וועקן בענקשאַפט באַ באַרוועסע פויערטעס, וואָס שטייען יונג אויף פעלדער. די קליידער זייערע פאַרבן זיך שקעיהדיק, שפיצן באַרירן הייס די קני. אין אָונט פון באַנשינעס וואַקסן אויס פאַר זיי שטעט, וויינשענקען און האַריקע ליפּן פון זעלנער.

אַז שנעלציגער לייגן פאַרנאַכטיקן רויך אויף שטילן שטרוי פון שפעטע דעכער, שטייען קינדער צעשטעלט פריש אויף לאַנקעס מיט לאַכעדיקע פּנימלעך, און פּאַכען מיט שווייגנדיקע הענטלעך צו באַנען ביזן לעצטן רויש אין דער ווייט.

ווינטער זיצן זיי אויף וואַרעמע פענצטער, אין הוילע העמדלעך און שרייבן מיט די פינגער אויף פּראַסטיקע שויבן. פאַר די פענצטער ברעכן זיך שאַרף די יונגע, היימישע ביימער אין קעלט, און באַנען מיט שנייאיקע דעכער איבערטראָגן זיך צו ווייטע שטעט.

הויכע, שטייפע ליוונט-ווענט, אָנגעצויגן אויף פישער-שיפן, קירעווען זיך גרינג, נאָכן בלאַז פון ווינט אויף ווילדן וואַסער. אויף ווילדן וואַסער, גיסן איבער די כוואַליעס און שלאָגן די פישערס מיט שוים און קאַלטן האַגל. דורך זייערע קליידער ציען פוילע ים-ווינטן, און די צווישן-פינגער רינען אָפּ פון געזאַלצענע פיש. די טריט זייערע זענען שווער מיט צוגערירטן פראַסט; טרוקענע קעלטן באַנעצן זייערע אויגן; די וועס פריין דין.

פישערס ציען אויף פאַרוואַלקנטע וואַסערן, אונטער גידעריקן הימל דורך שווערער נעפלדיקער ווייט. אַנגעגורט מיט שטריק, נאָסע אַנקערס און פאַרלאַפּענע סיגנאַל-לעמפלעך. און צעמאַנטנען דעם אָפּגרונט, שטויסן די פיש צו די ברעגן. אין פאַסטקעס רוישן צאַפּלדיקע פיש, שאַרפע נעגל-פינגער לעשן אָפּ די פרישקייט פון זייערע אויגן.

אינם באַרטן שטייען די שיפלעך צוגעטשעפעט צו הוילע הילצערנע פעסער, און הויבן דעם וואַסער-פלאַך. לעדערנע קליידער און ראַסטיקע בלעכן טרוקענען פאַרנע אין דער זון, און טאַפיען אָפּ מיט זאַלץ-טראַפּנס. אויפן ווינטערדיקן פיש-פלאַץ שרייט דאָס אייז פון די באַליעס. ראַקעס און מושלעס שמעקן מיט צוקנדיקן פראַסט, און שויבן בלאַנקען העל קעגן אַ גרינגער לבנה.

אין די פנימער פון פישערס, אין די פנימער פון פישערקעס, היצט בלוט און פלאַמט אויף אין פראַסט פון צעיַאַרזשעטע פייערטעפּ. סקריפען געקאָוועטע פורן מיט איבער-געאַסענע אייז-קאַסטנס און וואַסער-פעסער. אויף די אַקסן פראַכן די רעדער שטאַליק אין האַרטן שניי. זאַווערונגעס וויגן זיך ווייס אויף שילדן, און ברעכן די טריט פון די פערד.

שטרעקעס

שיקסעס אויף די פעלדער שטייען געבויגן אין דער זון.
מיט ברוינע בריסט אין גראָבע לייוונטענע העמדער.
קאָסעס שלאָגן מיט היץ אויף באַרוועסע פּיס ;
אויף די שאַרפן בלאַנקט די זון אַ געשפּאַלטענע.

גראָזן שלאַנקען נאָך איטלעכן רעגן
און ציטערן אין ווינט פּאַכיק, ווי גרינער פּליוש ;
די וואָס וויגן זיך מיט געבויגענער רייפּקייט, לייגן זיך זאַט אונטערן שניט.

די ערד איז אַנגעדראָלן מיט קערנדיקע זאַנגען,
די ערד איז בראַנדיק פון צופּיל זון.
פּויערטעס מיט אַפּגעברענטע דעקאַלטן, בינדן געשפּאַנט די בונטן.
ס'זינקט דער מערב אין שקיעה, האַריזאָנטן פאַרלויפן מיט בראַנד,
און אויף לאַנקעס נעמען טונקעלן יונגע פּערד, —
פּערד וואָס רייצן יונגען לוסט פון רייטנדיקע שיקסעס.
און אַנטרינען מיט זיי גרינג אין אַוונטיקע שטאַלן.

הימלען צערינען אויסגעשטערנט איבער וואַלד,
און שלאָגן אויס קלויסטער־קלאַנגען דורך וואַרעמע ציפּערבלעטער,
עכאַס פון ערגיזדיקע הינט צעבילן ס'דאַרף.
לייבער נענטערן זיך און פאַרלעשן די פענצטער.

אַז ס'טאַגן די פעלדער, הויבן זיך נעפלען פון די וועגן ;
דעכער ווערן שווער מיט ראָסע, און ס'פייכטן די ביימער.
טויטראַפּנס זאַפּטיקן די אויבסטן, זילבערן דעם אויפּגאַנג,
און דערפּרישן אַ זאַטן וואַרעם פון אַ גרינעם בלאַט.
געשניטענער הייריח טראַגט זיך טרוקן איבער פעלדער,
באַן־שטרעקעס פאַרשווינדן מיט ווייטע שנעלציגער,
און פאַרווישן דעם מאַרגן מיט רויך, ווינט ; נאָך די רעדער ווירבלען בלעטער.

האַרבסט. די לופט איז שאַרף מיט ניס־בלעטער, מיט סכאַך־ביימער, און די ערד צערט געל, סכותדיק האַרט; האַרבסטיק ברעכט זיך דער פלאַך. אַנגעיאַגטע ווינטן פון טעלעגראַף־דראַטן רייסן ווערבעס פון אונטער די פענצטער. פאַר די שטיבער ליגן ווינטערדיק, סאַרטירטע שטייסלעך האַלץ, אַמאַל קאַפעט פון זיי רעגן, אַמאַל רירט פון זיי דער פראַסט. קעלטן רייצן אָן אויף זיי פלאַמען מיט געשמאַקע רויכן, — רויכן וואָס שפּרייטן זיך נידעריק איבער פאַרקלערטע כאַטעס, היימלעך אין אַסיען.

אויף פעלדער פראַסטיק די לבנה אין אַ שנייאיקער נאַכט, און געשאַסענע פייגל רינען אָפּ מיט בלוט אין אַ ווינטער־נאַכט. יאַגד־פערד וויכערן אויף שטראַזן און איבער הויכע פעלדער שניי, די פעלן זייערע פאַרען מיט אַנגעיאַגטן שווייס, די צוימען מיט הייסן שוים. יעגער, אַנגעשפּאַרנט אין פעלצן און אין קאַלטע ביקסן, גאַלאַפירן מיט וועלפישע הינט פאַרויס אויף ווילדן שניי, אין וויסער קעלט, דורך טעלעגראַף־שטאַנגען און באַן־שטרעקעס.

שיפסחער בעי

אזא טבע בא דיר שיפסהעד־בעי שטענדיק, אין נאָוועמבער, אין דעצעמבער, באַנאָכט עפנסטו דיך כסלודיק, זאָלציק און פויל, מיט אַ שווערער לופט. ווילד שפאָרסטו די שכנותדיקע שויבן מיט פאָרלאַפּענער נעץ וואָס רינט און אַז דו נעפּלסט, ווערסטו שענער פון אַלע גרויסע שטעט, כאָטש אין דיר איז נישט פאָראַן קיין גאָרנדיקע הייזער, הענגענדיקע בריקן, נאָר קעלט פון מאַכיקע קלעצער, פון לויז־הילצערנע ברעגן, וואָס ברעכן זיך איבער פון פישער בודקעס און אַפּגעשטאַנענע פישער־שיפן.

צו דינע פאָרנעפּלעטע נאָכט־הייזער נענטערן נאָבעלע געסט פון אומעטום־שטאָט. פרויען מיט אויסלענדישע געזיכטער און מיט געזונטע הויכע פיס, שטייען פאָרן שענקער

און קלאַפּען מענעריש מיט פויסטן אָן טיש נאָך האַרבן בראַנפן, נאָך בודווייזער־ביר. די אויגן זייערע גלאַנצן קליין; ס'קנייטשן זיך די קליידער פון לייכטן שכרות.

אין לייטישן „לאַנדי־סאַלאַן“ — וואו נעגער־קעלנער שטייען עלעגאַנט און געהאַרכזאַם, מיט סערוועטן פאַר איטלעכן גאַסט, און גיסן קילן שאַמפּיין, ראָזעווע „קאַקטייל“ — שלאַגט היימלעך ליכט דורך פאַרצויגענע ראַלעטן; פאַרהאַנגען רירן זיך פון רויש און פּלוישן אין פאַרביקן דורכזיכט, מיט נייגיר און וואַרעמען געלעכטער.

באַנאָכט, ווען דינע ברעגן רייסן זיך נאָכן מינדסטן טרייסל פון אַ געאַנקערט שיפל וואָס וואַרפט פון זיך די פינצטער אין שוים, און פיש גליטשן זיך ווילד פון פישער הענט,

וואַרטן סוחרים אין לעדערנע קורטקעס מיט צוגעגרייטע פעסער, קאַסטנס און קוישן.

די קליידער אויף זייערע אַקסלען גלאַנצן אַזוי, ווי באַ די יונגען פון דער וואַליע, און די הענט זייערע טרוקענען אויך פון בלוט און זענען קלעפעכדיק פון שלאַם. די פינגער פּראָסטיקן אויף שווער און געשוואַלן, ווי פיש וואָס שטייען־אַפּ אין קעלט.

א שאד, וואס צעבלוטיקטע שערן, מעסערס און באשלאגענע קלעצער, בארוישן
 דיינע ברעגן.
 און הינט ראיען ארום אין די פישער-בודקעס, קוקן גריג אין די הענט נאך דרויבעס.
 א שאד; אז נישט וואלסטו שענער נאך געווען ווי די האפנס באם אונטיקן האדסאן.
 וייל אז דו ווערסט כסלודיק, און אייז ברעכט זיך הארט פון נאסער קעלט.
 זיכטיקט די שטילקייט דורך אויסגעבלעטערטע צווייגן, ווי א שוואנענדיקע לבנה,
 אין נעפל לייכטן אויגן ווי גלאז, געברענטע קאשטאנעס שמעקן שארף און ווייט.
 און אז אויפגעלייגטער מאנסביל זוכט א שלאפציער אין די ארימס פון א
 באזאפענער פרוי.

חשפן מיידלעך

קלוג איז דין שלאנקער פוס, אַנגעצויגן מיט אַ הייסן זאַק.
דיין שמאַלער גוף, פעסט אין שטייפן אַטלאַס איינגעצויגן.
ווי עכט, זעען אויס דיינע געמאַכטע ראַזעווע באַקן,
די ליפן דיינע מיט פאַמאַדע מסוגלדיק צוגעשמירט,
און שמעקסט מיטן ריח וואָס אַ מאַן האַט ליב.

פאַראַן אין דיר אַזויפיל גלוסטונג, אַזויפיל בענקשאַפט נאָך ראַנדעוואַוס.
בענקסט נאָך די שטאַרקע הענט פון אַ מאַטראַז.
נאָך זיינע הייסע מעשות פון ווייטע לענדער,
אין וואַרעמע יולי-נעכט לעם אַ ניו יאָרקער האַפן.

דו, וואָס ווייסט פון שכרות און לוסטיקע נעכט,
פון וויינקעלערס און מענערישע שויסן,
קענסט מער נישט האַבן דאָס האַרץ צו זיין אַ מאַמע.

צלמים :

27	-----	נאנעם
28	-----	סארמשפמע
29	-----	נאנעם. 2
30	-----	הענקערם
31	-----	אפאסטאלן
33	-----	האקנקרייץ
32	-----	תליות
34	-----	נאנעם. 3
35	-----	אירן
37	-----	אויפן צווינטער
38	-----	נאנעם

נאָנעס

פאַראַן אַזאַ טרויער, גאַטס טרויער
טראַגן אים פרויען אין לאַנגע, שוואַרצע קליידער,
אַנגעטאָן אין ווייסע קרעפּ,
די לענדן מיט צלמים אַנגעגורטן.

אין פרעמדע שטעט גייען זיי אַרום
און הייליקן די גאַסן מיט זייער ווייכן טראַט.
זיי הויבן פרום דאָס געזיכט, און באַגריסן נישט קיין מענטשן
נאָר שטענדיק אַראַפּגעלאָזט די קעפּ, דעם טרויער צו דער ערד געבויגן.

פאַר קלויסטער־טירן פאַלן זיי מיט פאַרלייגטע אַרעמס,
מיט תהילמלעך אין די הענט, און בעטן גאַט.
זיי צינדן ליכט נאָך טויטע
וואָס האָבן קיינעם נישט אויף דער וועלט געלאָזט.

הייליקע נאָנעס, באַרעמהערציקע שוועסטער,
גייען אַרום און שפּרייטן טרויער.
זיי — וואָס האָבן נאָך קיינמאָל נישט דערפילט דעם מאַנס באַריר,
האָבן זיך געזאַלבת צו טראַגן גאַטס טרויער.

פארשפאמע

די אויגן זייערע זעען שטענדיק דעם תליון און די תליה,
דעם גלח מיט דער שטילער תפילה.

באנאכט שטומען זייערע פנימער דורך קילע גראטעס,
פאריסן צו דער שטילקייט פון א יונגער לבנה, איבער איינגעשלעפערטע גאסן.

ערגעצדיקע שילדן פון עלעקטרישע רעקלאמען, צערייצן די צעלן נאך היימישע שטעט.
אין די שטעט גייט אַרום עמיצער פון זייער משפחה צווישן לאַכעדיקע מענטשן.
אַן אַנגעווייטיקט ווייב מיט אַ פאַרשניטן מויל פאַרהוילענע רייד,
און מיט וואונדיקע אויגן, וואָס טרערן שוין מער נישט פון צופיל צער.

אַן ס'טרויערט ס'אָוונט-געבעט פון קרימינאַל-שוועסטער פאַרן שלאָף,
דערמאָנט זיך אַ טאַטע אין זיינס אַ קינד, וואָס קניט תפליהדיק פאַר זיין לער בעט,
און אינם ווייב, וואָס פייניקט ס'געלעגער צו זינד.
אין אַזאָ שעה שלאָגט וואָרעם ס'האַרץ צו זיין פרוי און קינד ;
ס'קוקן שטאַר די אויגן צום וואָנט אין צעל אויפן גאַט מיט פאַרהילטער שאַנד.
קייטן אויף הענט, קייטן אויף פיס, פאַרוואָרפן ס'פנים צו די קני און שמידן ס'גענאָד.

זיי, וואָס וועלן קושן דעם צלם מיטן צוגענאָגלטן גאַט פון גלחם האָנט,
וועלן נישט הענגען אויף דער וואָנט מיט אויגן לייטזעליק צו דער ערד.
זיי וועט מען וואָשן, רייניקן און גאַלן, אַנטאָן תכריכים לעבעדיקערהייט,
און וועלן גיין געבויגן מיט בלינדע טריט צו אַ שטריק וואָס פאַרציט.
און אונטערן קנופּ וועלן גליווערן ווערטער פון דווי אויף אַ געשטאַרבענער ליפּ.

ס'זענען פארכטיק די קליידער וואָס נאָנעס טראָגן ;
שוואַרצע, ברוינע און אַמאַל בלאַע.
אַם טרויעריקסטן זענען די וואָס זענען דאָר און הויך,
זיי פירן אַ יתומל באַם הענטל, און גייען פאַר טישלעך בעטן נדבות.

אין שוואַרצע קאַרעטן פאַרן זיי דורך שטעט אַלע אינדערפרי,
און פאַרענדיקן זייער מאַרגן-תפילה פאַרנדיק אין וואָגן.
איבער שוועלן שפאַנען זיי מיט ברייטע קוישן אין די הענט.
און זאַמלען-איין עסנס פאַר אַרימע קינדער.

גאָות, צירן זיי אויס די קינדער אין וויסע קליידער,
און פירן זיי זאַלבע-צוויי איבער דער גאַס אין קלויסטער.
מענטשן וואונדערן זיך : ווי פרום ס'קעגן זיין קינדער אָן טאַטע-מאַמע,
און בענטשן די שוועסטער, וואָס פירן זיי אין גאַטס וועגן.

הענקערס:

די האק קילט און בלוטיקט, די האק רוישט און טריפט.
 אויף דער שאַרף שפאלטן זיך העלדזער און שפרינגען אָפּ.
 פון וואַרעמען שניט פאַרלויפט דער בלענד מיט פאַרע,
 ס'בלוט ציט אָפּ שנעל און הייס פון קילן שטאַל.

אין די צעלן בראַנדיקן לייבער מיט בלוינעם געשווילעכקן.
 אונטערן שינד פון ריט צעפאלן די קליידער,
 און ס'צאָפּלען די בייכער דורך קאַלט־שווייס.
 וואונדן קלעפן און רינען אויס אין ווילד פלייש.

אין דער ערד שטעקט די האַק, זי זאָל נישט שטומפיקן,
 און זאָל קענען בליאַסקען אין די הענט, מיט צעשפריצטער זון,
 איבער פריש־געהובלטע קלעצער אויף ווייס, געזיפטן זאַמד —
 קלעצער צוגעגרייט מיט ריין געוואַשענע העלדזער, וואַרעם צעקנעפּלט,
 וואָס שפרינגען אָפּ מיט געגאַלטע קעפּ און אָפענע אויגן.

אין זאַמד לעשט זיך ס'רוי־פלייש פון אָפּגעהאַקטן קאַפּ.
 ציין קלאַמערן די ליפּן און לעבעדיק שלאָגן נאָך די שליפּן.
 דורך איבערגעדעקטן טוך אַטעמט נאָך דער גוף.
 איטלעכס מאַל מונטערט אויף אַ האַנט, אַ פּוס; צוזעענדיק שטאַרבן די פינגער.

הענקערס שייערן אָפּ די פּלעקן, פאַרריכטן זיך לייטיש דעם קנייטש פון קלייד.
 דורך צוגענאַגלטע טירן שרייט די נאַכט פון וועדינג מיט אַ יידישער טאַכטער.
 און אויפּנניי טונקעלט די האַק, ווייס און איידל אָנגעשפאַרט אין קלאַץ.
 פון רידל קרישלט נאָך קרוכלע קבר־ערד פון אַ פריש מת.

זיי גייען אַרום איבער שטעט און שטאַמלען רייד פון נביאים, אַנגעגורטן מיט שטריק און מיט ווינט אין די ווילדע בערד. די שטערנס זייערע קנייטשן זיך געל פון טונקעלער חכמה, און פון די לעפצן רייסט זיך קלוגער תהילים, דורכזיכטיק צו גאַט.

אין זייערע אויגן איז אַ יעדע מויער — אַ קלויסטער-וואַנט; איטלעכער בוים — אַ צלם, און געזיכטער מיט בערד-געקרייזיקטע. אין זייערע אויערן רוישן נאָך די קלעפ פון טשוועקעס דורך הענט, פיס; און ס'איז נאָך פריש פאַר זיי דער צעגאַסענער שטאַך אויף יעזוס ברוסט, ס'וואונדיקע פנים זיינס, וואָס האָט זיך געלאָשן אויפן צלם.

דורך פאַרבייאיקע שטעט שפרייזן זיי פאַרזיכטיק מיט וואַנדערדיקע שטעקנס, און לינדערן די ערד מיטן אויסגעצערטן שווייגן פון אַ געקרייזיקטן. פון שטענדיקן וואַנדער זענען די שטעקנס זייערע איינגעוואַקסן אין די פינגער, די פנימער אַפגענוצט פון שטויביקע טריט, פון תעניתים און פרעמדער זון.

פאַראַן אין זיי אַזאַ כח, אַזאַ כשוף, וואָס פייניקט אַ מענטש אין שלאָף. אַרעמס שלעפן אים פון געלעגער צו דער ערד און בעטן פון אים עולם הבא; הענט אַיעלכע וואָס יאַמלען שמות פון פסוקים, פון ת"נך, און שווייגן באַטאַג, ווי די ליפן זייערע אין שאַטן פון קבלה.

באַנאַכט אויף וויסטענישן טויכט פאַר זיי אויף אַ דורכגעגאַנגענע פרוי פון באַטאַג, אַ דורכגעאיילטער ריח וואָס האָט געשלאָגן דורך וואַרעמען זייד מיט פערפום. און זייער גוף ווערט הייס און דינהויטיק איינגעצויגן פון שווערן גלוסט. און אויף חורבות באַנאַכט צערינט זייער תאוה זרעדיק אין ראַסט, אין שטויב.

תליות

דינע זאווערוכעס פון אפענע פעלדער בלאזן אויף ווייסע תליות.
 דער שטריק פון גאלגאן איז נאך פארשטייפט פון באנאכטיקער קעלט.
 פארטאגיקע העלדזער טייען אויף דער געפרוירענער פעטליע.
 אינם שניי ליגן שפורן, נעכטיקע און אייערנעכטיקע,
 טיפע טריט פונם הענקער, פון א גלח און א געהאנגענעם.

פאמעלעך נאכן בלאזן פון ווינט, דרייען זיך גופים אויף דער תליה ;
 פון שווערקיט פראכט דער שטריק און ס'רייסן זיך אפ ווייסע ווינטן.
 אז דער הענקער פארווארפט דעם קנופ אויף זייערע הענט, אויף זייערע פיס,
 און פארבונדט מיט שווארץ-טוך זייערע אויגן, דורך מילדע רייד,
 רוישן טעמפ זייערע אויערן מיט קלאנגען פון א נאענטן קלויסטער-טורעם.
 א רואיק קאפיטל תהילים באוועגט זייערע ליפן אונטער א בלינדן צלם,
 און א ווירויך-האנט באנעצט זייערע שליפן ווארעם מיט געהייליגט וואסער.

העלער טאג שפארטאפ אויף גרייטע טרונעס, אויפן צווינטער ווארטן
 אויפגעלייגטע קברים.
 א קברן לעם בערגלעך הארטע ערד מיט צעבלוטיקטע שלאנגען אויף שארפן רידעל.
 א מענטש מיט א גלח, וועט באלייטן די מיטה און זיך אומקערן אין דער גיך ...
 און אין א שטאט ערגעץ וועלן פינגער פארשעמען ס'ווייב פון א געהאנגענעם.
 ס'קינד וועט גליווערן לעם שווייגנדיקע אויסלאגן מיט אפענע הענטלעך,
 און אויסשטאמלען בא דער וועלט א פרוטה.

האקנקרייך

ערגעץ אין גערמאנישע וועלדער
פאלן ווילד די ביימער און לייגן זיך אין קלאפטער־שטויסן.
ווינטן צעיאָרזשען אין זיי פייער.
באהעלן די הימלען מיט פלאם פון שייטערהויפנס.

פענצטער צונטערן ווי שקיעה ;
פאָנען וויקלען זיך הייס אויף געזימסן און רייצן דעם לוסט פון חלף.
אויף די פינגער טראָגט עמיצער דעם גרינגן בלענד פון מעסער,
און שטילט די שאַרף אָן האַלדז פון מענטש.
אונטער זיינע נעגל שוילן זיך וואונדן
און אונטער זיין צונג שטאַרבן העלדזער.

וויירויך קילט אָפּ דעם ריח פון שייטערהויפן,
און פאַרווישט דעם רויך פון פלאַקערדיקע פאַקעלן.
יונגפרויען טאַנצן בלאַנד דעם פייער אַנטקעגן,
און פאַרזינגען דעם פלאַם פון אַ נאַקעטן גוף.

אין ערגעצדיקן בערלין ווייטיקן שטראָזן מיטן טראָט פון אַ באַרוועסן ייד.
וואָס לויפט צווישן דאַמען, הערן, געבויגן פון אַנגעיאַגטן בייטש :
אין משוגענע קליידער, ווילד דאָס פנים ווי יוסף דער טרוימער.
די, מיט אויסגעבראַנדיקטן האַקנקרייך אויף הוילן לייב,
ציען צו ווינטן צו פאַרבלאַזן דעם ברי פון וואונד.

אַנגעצויגענע באַיאַנעט־שפיצן האָבן צעוואַרפן די שאַרף איבער מערץ, אַפּריל.
זייערע צוויי לבנהס הענגען צעשניטענע און בלוטיקן חודשלעך.
עמיצער מיט אַ הילצערנעם האַקנקרייך אויפן אַקסל,
וועט זיך שלעפן איבער אַ פאַרלוירן פעלד,
אַנגעגורטן מיט אַ האַק, מיט טשוועקעס, און שטאַרבן אויפן קאַלענדער.

אַפּריל 1933

זייערע ליפן טראגן די בלאַסע שטומקייט פון אַ בלוטיקן גאַט.
מיט דער שטומקייט קושן זיי די קעפלעך פון יתומים.
בלייד שליסן זיי די גאַטפאַרכטיקע אויגן.
ווען זיי צלמען מיט פאַרצערטע פינגער די פנימער פון קינדער.

אויף זייערע הויכע לענדן וויגן זיך גרינג-געפלאַכטענע גאַרטלעך
וואָס קילן די ערד מיט מעשענע צלמים.
און פונם לאַנגן, שוואַרצן שלעפּ שפּרייט זיך ווייכער טרויער
אויף זינדיקע שטיינער פון גרויסע שטעט.

ברייט גערוימע קליידער שטילן זייערע טריט, באַהיטן זייער גוף,
און לאַזן נישט גלוסטן צו זייער לייב.
זיי טראַגן פאַנאַנדער מאַרגן-טוי פון פרישן קלויסטער-גראַז,
און ס'ווערן מילד די שוועלן, די טראַטואַרן — אונטער זייערע טריט.

מענטשן פאַרכטן זיך פאַרן בלענד פון זייערע שטייף-געוואַשענע קרעפּ,
ווי פאַר אַ ווייסן גאַט מיט פייער אויפן קאַפּ,
וואָס פּראַסטיקט אויף אַן ערגעצן שייד-וועג אונטער אַ קלאַרער לבנה מיט
צוגענאַגלטע וואונדן.

פאַר אים בויגן זיי די קני און הויבן די געזיכטער מיט תפילה
און מיט ווייך-געשלאַסענע הענט, צוגעצויגן די ליפן צו די נעגל פון זיינע פיס,

געהילטע טולן לייטזעליקן זייערע פנימער; פון די וויעס לויטערט גענאָד.
אומעטום ברענגען זיי דאָס געזאַנג פון אַרגלען, די שקיעה פון קופאַלן,
פאַרנאַכט אויף קילן גראַז ציען זיי די אויגן צום הימל אין ריח פון אויבסטן,
ס'ווייזט זיך פאַר זיי יעזוס מיט אַ רואיק געזיכט, אויפגעהויבן די פינגער,
מיט די פינגער ציטערט ער אויף זייער קלייד אין פאַלדן, און באַשירעמט
זייערע טריט.

צעפאדערטע פויסטן האָבן אָנגעוואָרפן אַ בראַנד אויף דער שטאָט.
שטיינער האָבן פאַרשמירט די יידן און דעם שבת מיט וואונדן.
שטאַטישע ביימער האָבן יינג געציטערט מיט פרישע בלעטער
און ווי אַלעמאַל שבת, האָט אויף דער ערד געטריפט ס'ליכט פון דער זון,
גאַסן האָבן געקוואַלן מיט קינדער אין קיל געוואַשענע געוואַנטן;
און פון זייערע שבת-הענטלעך האָט ווייס געבלענדט שבתדיקע חלה.

גוים האָבן קאַליע געמאַכט אַזאַ טאַג מיט שטיינער און מיט שטעקנס
שטעקנס פריש-געשיילטע, וואָס האָבן ווילד אין דער לופט געפאַכעט
און אָפגערונען ס'בלוט פון קלוגע שטערנס איבער פליזש און שטילן אַטלאַס,
אונטער פרומע בריסטל-אַרעמס האָבן טליתים געפּלעקט פון פרישע וואונדן.

* * *

אויף פריצישע גאַסן שאַלט מוזיק, הייזער און לאַמטערנס אין בלומען געהילט.
אין די פענצטער שטייען „קאַשטשושאַקאַס“ ברייטע בילדער, זילבער ליכט צינדן.
דעכער פלאַטערן מיט רויט-ווייסע פאַנען, מיט זייד און קאַלירטע צלמים,
און אויסגעשטיקטע געטער וויגן זיך אין געזאַנג פון דאַרפישע שיקסעס.

זיבן גלחים אין קיטלען מיט זילבערנע צלמים, זינגען אין וויררויך.
און פיר שטאַרקע הענט טראָגן יעזוסן אין בראַנדן, ווי אַ לעבעדיקן איבער דער גאַס,
הינטער יעזוסן שפרייזן גלחים, פויערים, איבער שבתדיקע רינשטאַקן
און אין די זילבערנע צלמים פייניקן זיך יידן מיט ודוי צו גאַט.

ס'פלאַמט אויף אין שריפה אַלטע ספרים-שענק, אונטערן פייער שאַרכן אותיות.
די, וואָס בלאַזן אויף פייער אין שבת און רוימען לייכטער פון געדעקטע טישן,
עפענען דעם ארון, טראָגן פאַרקערט די ספרים און צעוויקלען זיי אויף טראַטואַרן.
און קינדער פון צלמים שפילן זיך באַרוועס אויפן פאַרמעט און פאַרווישן די אותיות.

ס'לויפן אויף פרענגעס אויף טאַטעס, אויף מאַמעס, קינדער שוידערן אויף פאַר פחד.
פון באַכעס צערינגען אויגן אין טרערן אויף בלעטער אויסגעוויינטן-תהילים.
יידן, וואָס קענען וואַנדערן מיט געהילטע ספרי-תורות און מיטן נאַמען „שם“,
ליגן אויפן קלויזידיל מיט צעשפאַלטענע ליפן און קענען ניט שטאַרבן.

ז ל ס י ם

האַרענגעס, שקצים, אַלע האַבן זיך אין שקיעה היינט אַרויסגעלאָזט נאָך רויב.
זיי גייען לאַכעדיק איבער שוועלן און פון זייערע הענט פאלן אָפּענע ריגלען.
פון צופיל רויב שטויבן די גאַסן מיט צעטראַטענעם ברוכוואַרג — נייע סחורות.
און שטיבער פון סטרוזשעס זענען ענג מיט וואַל־שטאַפן, מיט אַנגעשלעפטע געוואַנטן.

גוים האַבן קאַליע געמאַכט אַזאַ טאַג מיט שטיינער און מיט שטעקנס, —
שטעקנס פּריש־געשיילטע, וואָס האַבן ווילד אין דער לופט געפאַכעט.

גאט האט די זון מיט דער האנט פארשטעלט און מיט נאכט צעפירט איתלעכנס הויה. שרעק רירט פון די הייזער, פענצטער פון מיטנאג צינדן אימהדיקע ליכט. פעלדער זענען ווילד און בלעטער זענען שוין מיד צו פאלן פון צופיל ווינט, כסלודיקער הימל שפארט טרויעריק די ערד, ווי גאט וואלט היינט געשטארבן.

פאראן היינט אזויפיל ווינט, ווי ס'וואלט גאט נאענט צו דער ערד געהאנגען. מענטשן שטייען צעווארפן אין געלער קעלט מיט רידלעס לעם צעקאפעטער ערד; פנימער ריבען מיט איבערנומענעם אסיען, דורכגענומען מיט אזויפיל שוידער, אז ווען עמיץ מיט א פינגער זאל א בוים בארירן וואלטן בלעטער זיך צעשאטן.

גאט האט אלע באנען, אלע שיפן פארלוירן און צו זיי די שפורן פארגעסן, און באנען אויף פארגעסענע שטרעקעס בלאנדזשען אין סיגנאלן דורך פרעמדע שטעט. אויפן ים-פלאך הויבן זיך שיפן אין הויכן שוים מיט קוימענס, שרייענדיקן רויך אויפגעבלאזענע פלאכטעס פליקן די פארצווייפלטע זעגלען פאר סכנה פון שטורעם.

ביימער זינקען אין טיפע וואסערן און כליפען ווי דעכער, ווי געזימסן. צווייגן שווימען גרינלעך אויף, ווי אנגעלאפענער געהילץ אויף וואסער. פערד, פויערים און כאטעס שטייען פארשווימען פון איבערגאסענע שלאקסן, — אזא רעגנדיקער הימל היינט, ווי גאט אליין וואלט טראנקען אין פארשוואוירענעם מבול.

חורבות — אפענע צוויינטערס. אנגעווארפענע מצבות גרויען, הוילע איבער קאלטע מתים,

קברים-בערגלעך ליגן ליימיק און ווייך, נאס פארשארט פון אפגעשלאגענע ווערבעס פארשארט ווי א קברן, גייט גאט איבערן צוויינטער א הויכער מיט א בייזער בארד, — ציילט די טויטע פנימער און צעשרייבט די שטיינער מיט קאלענדערס און נעמען.

וועסט שטארבן גאט אומעטום. אויף איטלעכן צלם.
אפילו אין די הימלען אויבן, וועסט שטארבן גאט.
דער העלער טאג, די זון, גייט אן דיר אזוי אויך אויף,
און גארנישט פון דיין גאב איז וואַרהאַפטיק.
ביסט נישט דער באַשאַפער פון ערשטן אות בראשית.

אויף אַלע וועגן נעמען לויטערן די טריט פון דיינע קנעכט,
ווייל דו דעקסט ס'פנים דיינס נישט אויף ווען מ'פירט צו תליה.
שיקסט בלויו עטלעכע אויסדערוויילטע מיט אן אויסגעלערנטער ודוי,
אַבער זיי האַלטן נישט אָפּ די פעטליע פון אַ האַלדז.

קום, גאט, אַליין אַראָפּ אויף דער ערד מיט אַלע מענטשן,
פאַרווך די נאַקעטע פּרוכט פון אַ פּרויס אָפּן לייב,
שטעל אָפּ ס'בייזע וואָרט פון פייניקער, די שאַרף פון דער שייד,
און שעלט דעם שטרויכלער וואָס לעסטערט אויף אַ הייליקערן פון דיר — לענין.

ס'איז נישט ירושלים, ס'איז נישט נצרת — די פאַרלענדונג אויף צלמים.
ס'איז די אַנגעגורטקייט נאָך נצחון פון וועדינג, מאַסקווע און אַסך, אַסך,
דו, וואָס דער געשריי פון אַ פאַרמשפטן שרעקט נישט דיינע פּיס-קנעכל
מיט דעם ווייטיק, ווען ער לייגט דעם קאַפּ וואָרעם און שטום אונטער דער האַק,
זאַלסט דיך נישט וואונדערן וואָס ס'מינערט ס'ליכט פון דיינע הענט.

בעטלער, וואָס זיצן מיט חודשדיקע קינדער יעמערלעך אויף אַ שטאַטישן ראָג,
מיט קלויסטער-קרעלן אויפן האַלדז פאַר אַ סגילה צו וועקן פון עמיצן רחמנות,
וועלן דיר צוריקוואַרפן ס'שנירל צלמים; די געזאַלטע וועלן דיר אָפּגעבן ס'קלייד;
און ס'וועט צוואַמענברעכן די קדושה דיינע, די געוועלטיקונג פונם שלייד דיינעם.
וועסט שטארבן, גאט, אומעטום, אויף איטלעכן וועג; וועסט שטארבן, גאט.

משפחה :

41	מלכה
43	מיון ערשט אינגעלע
44	ס'הונגערט
44	טאָדריס האַלדיק
46	מיון צווייט אינגעלע
47	גרשון קאָם
48	מיינע ראַצעלע
49	בעטלען
50	אַ בריוול
51	אונדזער באַבע חנהלע
53	אַ שלאָג קינד

אַנדענק איר טאַטן

האַסט אין זיך דער מאַמעס גוטסקייט, דעם טאַטנס מילדן גאַב ; זיין ברייטן שטערן, די פייערדיקע אויגן מיט דער חסידישער היסקייט, און די הויכקייט, מיטן ווילדן גאַנג וואָס יאַגט אָן אַ ווינט אויפן קלייד. פאַראַן אין דיר דעם טאַטנס לוסט צו באַנען, צו סוחרישע שטעט. פלעגסט שטענדיק אַרומפאַרן אין שפעטע נעכט העלפן האַנדלען דעם טאַטן ; אַנגעטאַן אין פרומע קליידער, סוחרים זאָלן נישט גלוסטן צו דיר, און איבערנעכטיקן אַמאָל אין באַן, צי אין בילעץ-ביאַלע אַדער גאַר אין ווין.

דיינע אויגן טראַגן נאָך ס'ליכט פון דער מאַמעס בענטש-ליכט, דעם אַטלאַס מיט די העלע פלאַמען פון טאַטנס שפעטער הבדלה. חסידיש ווערן דיינע רייד, ווען דו נעמסט רעדן און דערציילן פונם רבין ר' ברוך אין גאַרליץ, דעם אַלטן סאַנדזערס זון ; פון זיין ברייטן רבישן טיש מיט דיין טאַטן אָן דער שפיץ, וואָס פלעגט אים אַזויפיל ליב האַבן כאַטש ר'איז אָן אַרימאָן געווען ; אייביק זיך געפינען הינטערוועגנס מיט אַ קיישל סחורה אויף וואַקזאַלן און געלייגט זיין טלית-תפילין ערגעץ אויף אַ פוילישער באַן.

מאַרגנס אין דיין שטוב האַבן געוועקט אין מיר דעם ערשטן באַגער צו אַ פרוי. האַסט דיך ענטפלעקט פאַר מיר אויסגעטאַן מיט דער וואַרעמקייט פון בעט ; דורכן לאַנגן אַוונט-העמד האַט ס'לייב געשפאַנט אומבאַרירט, יונג און דורכזיכטיק ; די באַרוועסע טריט דיינע האַבן האַרט גערירט די בריסט פון דיין רייפן גוף.

ביסט אַוועק אין אַ ווייטן לאַנד מיטן גוטן שם פון אונדזער באַבע חנהלע — די חסידהסטע פון קלוגן ר' לאַזערל ריישער און פון פשוטן ר' שלמה לייבעלע טיטשינער.

לעם אַ האַפן הי האַבן די ליפן מיינע אויפגעפרישט דיין געזיכט, דיינע הענט ; ס'האַט גערויטלט אויף דיר די תאווה פון אירלענדער טעכטער אין די הענט פון מאַרינער ;

דיינע נאַענטע אויגן האַבן טריב געפיבערט מיט דער טבע פון אַ חסידישער טאַכטער, און דערנאָך געטרערט מיט דער בענקשאַפט נאָכן פרישן טויטן טאַטן.

היינט איז אומעטיק אין דיין מאמעס שטוב. נישטאָ מער דער טאטע, ס'קומט
נישט מער די מומע ראצעלע.
אויף דער ברייטער מזוזה טרויערן איצט די פינגער פון די אמאליקע אורחים.
פרעמדע חסידים.
און ערגעץ אין די שופלאָדן וואַלגערט זיך אַ פאַרגעלטער בריוו פון אַן
אַפגעפאַרן קינד.
אין אַ שאַנק וואו, טרעפט זיך נאָך אודאי דיינס אַ פאַרבליבן קלייד, דעם טאַטנס
אַ פאַרוואַרפן ספר
און די מאמעס שוואַרצער שלעפּ וואַרפט אַן אַ פחד אויף דיין קראַנקער שוועסטער.
אין דער פרעמדער ווייט, טראַגסטו ס'ערלעכע פנים פון דער מאַמע מיטן טאַטנס
שמייכל צו דער גאַס.

מיון ערשט יונגעלע

אין דיינע אויגן זע איך דיין מאמעס הייסע נעכט.
ס'בעט מיטן לייב אין טונקעלן שלאפצימער.
ס'ציטערט שטייף דער מאמעס רייפער בוזים,
דער טאטע מיט פארגלייזטע אויגן ליגט ווילד אין אירע ארעמס,
און ס'טריפט הייס דעם טאטנס בלוט און פלייש.

דיינע אויגן זאגן אויס דעם צער פון אלע שוואנגערדיקע מאמעס,
ווען ס'ליגט דער בויך אויפגעדעקט אויף א ווייד-געבעטן טיש.
א ווייסער פחד שלאגט פון דאקטוירים, פון ווייסע שוועסטער,
און ס'רייסן זיך די יסורים דורך די שטילע טירן פון שפיטאל.

אינם רויטן נאפל דיינעם היילן זיך דער מאמעס רייע וואונדן ;
אין דיין זויגן מערט זיך די וועלט ; אזוי נאך מערן זיך אלע מענטשן.
וועסט אויפואקסן, אליין זיין א באשאפער,
און וועסט זען ווי ס'שטארבן מענטשן — גוטע, שלעכטע.
די ערד איז גרויס גענוג, פאר אלע מענטשן גרויס.

סיחונגערט

בלעטער ברעכן זיך געל אונטער מיינע טריט און צעפאלן אין נאָוועמבער. טרוקענער פראַסט פון רינשטאַקן וועקט די נעגל פון מיינע שטומע פינגער, און מיינע הענט נעמען גלוסטן נאָך אַ שיכל, נאָך אַ וואַרעם לייבל פאַר אַ קינד. ס'רייצן מיך וואַרעמע טירן, געבראַטענע פליישן פאַרען פון פרישע געקעכצן, צו אַ הונגעריקן גענענט דער ריח פון ברויט אפילו דורך פראַסטיק גלאַז...

ס'איבערלויפן מיר די אויגן מיט שווערער נעץ פון ווייסע זאָווערוכעס. קעלטן בלאַזן די פריזיר און דער קאַפּ ווערט גרינג פון יונגן שניי. אויף די הענט צוקט אַנגעדראַלענע קעלט, פון די קליידער רינט אַפּ קאַלטער רעגן. כ'וויל איצט ווערן בלינד, אַנשלאַגן מיט די פיס סמנים אויף די שוועלן, און עמיץ אַ מענטש זאָל מיר עפעס דערלאַנגען דורך אַ טיר, דורך אַ שויב.

כ'וויל געפינען חברים־גנבים, כ'זאָל קענען גנבענען, אויסברעכן אַ שויב אין גאַס, און כ'זאָל זיך נישט שרעקן פאַרן בלוט, וואָס רינט אַפּ פון אַ מערדערס מעסער. ס'לאַקערן באַ מיר איצט די אויגן, ווי דאָס האַרץ פון אַ שטאַטישן רויבער, און איבער מיר קלאַפט ראַסטיק אַן אַפגעריסן שטיק רינווע פון אַ געזימס, אַ גאַסן־פרוי וואַקלט זיך פון שכרות אויפן ראַג און שעלט אַ פיאַקער־פּערד, ווייל ס'האַט זיך פון איר אַ לאַז געטאַן ס'חודשלעכע בלוטונג.

כ'קען אַסך הונגעריקע שטעט, דרויסנדיקע געלעגערס — ווין, קראַקע, ניו יאָרק, כ'האַב חרטה אויף מיין לייטיש הויז, כאַטש ס'קינד ראַטשקעט שוין אויפן דיל און שפילט זיך מיטן אַקאַרשט געפאַלענעם בלאַט פון מיין חברים בלומען־טאַפּ. די קליאַמקע איז מיט צוגערירטן שטויב, ווייל ס'עפנט קיינער נישט די טיר.

טעדרים תעלריק

אין זיין גוף לאקערט דער גלוסט פון הייסע חסידישע באבעס, ס'אומרואיגע בלוט פון די זיידעס, מחלוקת-סאנדז און סאדעגורע. ס'איז נאך פריש פאר אים דער מאמעס ווארעמע הענט אויף איר שבת פנים, דער פרומער רויך מיטן אנגעקאוועטן חלב פון אירע בענטשלייכטער און דעם טאטנס ביזע תפילין, זיין שווערער טלית מיט דער ברייטער עטרה.

הי, זענען די טריט זיינע אויסגעוואקסן לויטן גאנג פון גרויס-שטאטישע גאסן. די פיס און די אקסלען נאכגעלאזט; פון די שארפע אויגן — געלאסענע רייד. און די הענט זיינע — וואונדיק; זיי טראגן נישט מער דער מאמעס ווייכע הויט.

אויף זיין באשטידל איז געשטארבן דער נאמען „שדי“.
ס'ווייב זיינס האט די בענטשליכט פארלאזן.

זי היט שוין מער נישט אפ דאס חודשלעכע, דעם היימישן גאט פון דער באבע, וואס ציילט נאך אלץ די תעניתים פון קריאת-תורה; די צדקה פון ברויט, ליכט.

ס'איז אים נמאס דעם טאטענס לומדות; דער דרך-ארץ פון צעריקטן שבתטיש. דער מאמעס מילד ווארט, די גוטע מידות מיט אירע צארטע וויעס. און ס'פסלן זיינע תפילין, די מתנה פון טארנאווער בן-דיין.

אין זיין ספרים-שאנק שטייען איצט ביכער פון רעוואלוציעס. און אויף די ווענט בילדער פון געשענדטע באלשעוויקן. סאקא-וואנזעטי אויף באזונדערע תליות, און נאך אסך...

ס'איז אים ליב איצט דער שווארצער ריח פון נעגערס. זייער גאס, און דער הכנעהדיקער מאניער פון זייער ווייב, וואס כאוועט אויף א פעסטע טאכטער פאר א גאסן-יונג. און דער שווערער איטאליענער, וואס שאטערט שטראזן אויף באן שטרעקעס.

מיון צווייט יינגעלע

טראַטאָרן פון שפעטע דעצעמבער-נעכט רוישן מיט פּאַלנדיקע בלעטער. צו דער לבנה ציען אונדזערע טריט און שרעקן דעם וועג, ס'טויער פון שפיטאַל. אין מיין פאַרשלאָפּענעם אַרעם ציטערט אַ פרוי ; ס'קינד אין בויד שטויסט זיך צום טראַכט, און צו פרעמדע טונקעלע שויבן דערגרייכט אַ שפעט געוויין פון אַ געווינערן.

זי נידערט צו דער ערד פאַר יסורים, און איך באַדויער די הייסע נעכט ; כ'האַב חרטה וואָס די אברים מיינע האָבן זיך אַנגעצונדן אַזוי ווילד, און די צונג וואָס האָט גלוטיק רויט געלאָשן אירע אויגן.

איצט, נאָך געבערונג, אַז דייע אייגלעך, קינד, זענען שוין בלינדלעך אָפּן, און די ליפלעך דייע זוכן שוין דער מאַמעס בריסט-וואַרצלען אויפן קישן, וועסטו מסתם מיינע הענט אויך דערקענען און נאָך שילטן דיין טאַטן. מיינע הענט זענען נישט אַזעלכע וואָס וועלן דיך וויגן מיט „אַ גאַלדן ציגעלע“. ס'פרישע הענטל דינס וועט אַנגעמען אַזוינע זינדיקע באַרישע הענט ווי מיינע, און וועסט פירן דעם טאַטן אַ גרויסן איבערן וואונדער פון דיין געבורטס שטאַט.

וועסט מיר אַנווייזן אויף טאַטעס, מאַמעס, בעטלדיקע, מיט קוילן זעקלעך אין קעלטן, און אויפּוואַקסן וועסטו ווי איד, מענעריש ; אויף דיין ברוסט וועלן וואַקסן האַר, און ווי באַ יעדן מאַנסביל, וועט באַ דיר אויך זיין אַ טבע נאַכצוקוקן אַ פרוי אין גאַס. אין דייע ליפן וועלן זיך קילן ציין פון אַ פרוי, וואָס וועט דיר געבן אַזאַ שעה אַרויפצושלעפּן אויף איר פאַרשלאָפּענע קליידער און זי פירן שוואַנגערדיק דורך שפעטע פענצטער.

גרשון קאס

צו דיר איז דער טויט געקומען כאַטש די שטוב איז געווען פאַרמאַכט.
און דיר אַוועקגעלייגט אויפן הוילן דיל לעם צוויי אַנגעצונדענע ליכט.
אַ ייד אַ זקן איז באַ דיר געזעסן, און געהיט די נאַכט איבער דיר,
און צומאַרגנס באַלד בין איך דיר געקומען צו קבורה באַלייטן.

איז אַ נאַסן חשוּן-טאַג האַב איך דאָס געוואַרט אויף דיין לוייה.
כ'האַב זיך מיט דיר מתעסק געווען, כאַטש כ'קום אַרויס פון כהנים.
כ'האַב מיט צוויי שערבעלעך באַדעקט דייע יונגע אויגן,
און געהאַלפן דעם ארון פון טהרה-שטיבל אַרויסטראַגן צום וואַגן.

נאַכגעאַנגען נאָך דיר זענען בלויז חברים,
קיינער נישט פון דיין משפחה.

אַלע האַבן זיבן מאַל די מיטה געהויבן נאַכזאַנדיק יושב-בסתר,
דערנאָך האַט אַ געדונגענער ייד אויפן קבר נאָך דיר קדיש געזאַגט.

סומע ראצעלע

די מומע ראצעלע איז שוין מער נישטאָ.
 כ'זע די נידריקע איינגעשרומפענע פרוי מיט איר געל געזיכט,
 אינם בריסטלענעם איבערציר מיט די גרויסע פערלמוטערנע קנעפ,
 אַרומקריכן מנחהדיק זומער פאַרנאַכט
 אין געסלעך, אין טונקעלע הייזער אויף צעבראַכענע שטיגן
 מיט אַ שטיקל לייזונג און אַ מעטער אונטערן אַרעם,
 מעסטן וועש און בעט-געוואַנט פאַר אַרימעלייט.

גאַט, האַסט אויף אַן אמת באַ אונדז צוגענומען די מומע ראַצעלע
 אַ נשמה וואָס דאַרף זיך נישט קומען וואָשן אין די שבעה-טעג?
 כ'מאָן זי צוריק באַ דיר; גיב אַפּ אונדזער מומע ראַצעלע.
 זי פעלט דאָ אַזוי אויס אויף דער ערד.

ס'שייען אלמנות לעם איר קבר,
 קינדער מיט געשוואַלענע הענטלעך באַ די מאַמעס פאַלעס,
 און אַלע וויינען זיי נאָך איר,
 נאָך האַליק, נאָך קוילן, נאָך אַ פריש העמד.
 ס'וואַרטן קימפעטאַרנס נאָך אַביסל וואַרעמע גריין.
 גיב אַפּ אונדזער מומע ראַצעלע; היט זי כאַטש אַפּ.

מומעשי,
 זיי מיר מוחל וואָס כ'האַב דיך צו קבורה נישט באַלייט.
 כ'בין ווייט, ווייט פון דער היים.
 קדיש טאָר איך נאָך דיר אויך נישט זאָגן.
 פאַרדאָס, אַז ס'וועט מיר באַשערט זיין אַ טאַכטער,
 וועל איך איר אַ נאַמען געבן נאָך דיר.

בעטלען

אויף מיר ווארט א שווערער ווינטער מיט אסך ווייסע שוועלן.
אסך רחמנות פון בארמהערציקע מענטשן,
און א שטעקן וואס וועט מיך פירן אן ארימאן איבער די הייזער.
באנאנד אזוי, וועלן מיר אפילו קיין הויז נישט פארפעלן.

כ'וועל ארומגיין מיט א לערן אַרבל אויפן רעכטן-אַרעם,
ווי אן אומבאהאַלפענער וואָס האָט אַ האָנט פאַרלוירן.
ווייל כ'וועל זיך שעמען פאַר לייטן, פאַר טאַטע-מאַמע,
אַז כ'קען אויף קיין ברויט נישט פאַרדינען.

אַז קינדער וועלן נאַכלויפן און מיך ציען באַ די קליידער,
אַדער חברים וועלן אַנווייזן אויף מיר אין גאַס מיט די פינגער,
וועל איך אין דער וועלט אַוועק, ווערן אַן אַמתער בעטלער.
כ'ווייס אַזאַ לאַנד, וואו כ'וועל קענען שטיין און בעטלען.
כ'וועל האָבן אַסך כח כ'זאַל קענען האַלטן אויסגעשטרעקט די האַנט.

מענטשן וועלן מיר געבן נדבות און איך וועל זיי פאַרדאַס בענטשן,
כ'וועל זיך דערפאַר אַזוי העפלעך פאַרנייגן,
און מסתם שוין אַזוי שטאַרבן בעטלדיקערהייט,
אַדער גאַר אויסגיין אין אַ רינשטאַק אונטער אַ פּראַסטיק ברעט.

א בריוול

מאמעשי.

בא דיר איז איצט פסח-באנאכט אין שטוב,
און באַ מיר איז פסח-באנאכט אין גאָס.
כ'האָב נישט קיין שליסל צו אַ הויז,
כ'טראָג אפילו נישט קיין לייטיש העמד.
און דו, אין דער היים, גייסט אַרום אין ווייסע זאָקן
אַנגעטאָן דער באַבעס שטערן-טיכל,
און בענטשט די ליכט אין זילבערנע לייכטער.
דער רויטער וויין לייטערט דיין תפילה,
און דו ווייסט נישט, אַז ווען כ'וואַלט איצט כאַטש ברויט געהאַט
וואַלט איך אין פסח אויך געגעסן.

מאמעשי...

אליהו-הנביא וועט היינט באַנאכט אודאי זיין באַ דיר.
גיס פאַר אים אַפּ דעם וויין אין מיין געבלומטן כוס,
ווייל כ'קאָן אים נישט גיין אַנטקעגן אויפמאַכן די טיר.
כ'האָב אַליין נישט קיין טיר וואו צו עפענען,
כ'האָב נישט וואו איבערצונעכטיקן.

אונדזער באַבע חנהלע

(דעם טאָטן מיינעם)

וויסער שבת האָט אָפגענומען ס'תהלימדיקע וואָרט פון דיינע ליפן
און האָסט דיך אומגעקערט צו דער ערד אַ געלייטערטע אין קדושה.
מ'האָט געאיילט מיט דיר צו קבורה, ווייל ביסט נסתלק געוואָרן שפעט אין ערב־שבת.
איצט ביסטו פאַר דיין שטאַט אַ לעגענדע פאַרבליבן, אַ זיוג צו אליהו־הנביא,
און אַלע וואָס טראָגן אַרום דיין גוטן שם וועלן עפענען פאַר דיר די טיר פסח־באַנאַכט.

ביסט אַוועק אין דיין גלויבן, אינם ליכט וואָס האָט דיך פאַרהייליקט
— אַז וועסט דיך קאַלערן קיין ארץ־ישראל און רוען אין ליכטיקן גן־עדן.
ליגסט לעם דיין שוועסטער, וואָס האָט שטענדיק אויסגעפירט דיין שליחות :
אָפגעטראָגן צו הונגעריקע ס'ביסל נדבות וואָס זי האָט באַ נגידים אויסגעבעטן.
זי און אַסך וועלן דיך דערקאַנען, ווען מ'וועט פרעגן באַ דיר דיין נאַמען.

גייסט אויף ווי אַ נביאטע, אויסגעמאַגערט פון תעניתים, מיט געטובלטע הענט
וואָס האָבן דיינע וויעס באַשאַטנט נישט צו קוקן אויף אַ פרעמדן אָפגאַט.
און אַז מ'האָט דיך דורך פרעסט געפירט צו דער פאַרטאַגיקער קלויז
האָט דיין עלנבויען פעסט געאַרעמט דעם סדור מיטן ביזן שליסל צו דער שול,
זאָלסט נישט דאַרפן האָרן אויף דער שמשטע און פאַרפעלן עמיצנס אַ קדיש.

טונקעלסט שוין מער נישט מיטן שטילן טייטש־חומש באַם פאַרנאַכטיקן שבת פענצטער,
וואו דו פלעגסט טרויעריק צו זיך ליינען און פאַרטייטשן אַלע אויפגעמישטע בילדער :
— אַז פון לוטס ווייב איז אַ קלאַץ־זאָלץ געוואָרן, נחס תבה שווימט אויף אין מבול,
און יוספס ברידער ברענגען ס'בלוטיקע העמדל, וואָרים אַ חיה האָט אים פאַרציקט, —
ביז ס'האָבן דיינע פינגער דעם שבת פון דער שויב פאַרווישט, מיט „גאָט פון אברהם“.

* * *

צו חצות שטייסטו פון קבר אויף און קערסט צוריק אין דיין שטאָט.
גייסט אום איבערן מאַרק, ווען די לאַמטערנס האָבן נאָך די גאַס נישט פאַרלאָשן.
ס'קומט דיר אַנטקעגן אַ פּויערטע און באַגריסט דיך אויפן היימישן פּויליש.
זי גיט דיר אַפּ אַ מתנה — אַ קאַרץ ערדעפל, עטלעכע אייער אָדער אַן עוף,
ווייל האָסט איר ערלעך אַן אייל-לייוונט אַפּגעמאַסטן און גיסט עס אַפּ פאַר צדקה.

האַסט אפילו אַפּגעגעבן די אַנגעגרייטע תּכריכים צו אַ פרעמד מת אין אַ תּשרי נאַכט.
ביסט אין ווינט אַוועק מיט אַ בינטל לייוונט, ס'אַרימע מת זאָל נישט פאַרליגן,
און נאָך זיך פאַרלוירן ס'הייפל ארץ-ישראל ערד, די געאיילטע מצוה אינגאַנצן
נישט מקיים געווען.

די אייניקלעך האָסטו געשטראָפּט, ווייל זיי האָבן די ערד איבערן דיל צעשאַטן ;
זיך געשפּילט דערמיט און נישט געוואוסט, אַז מ'האַט געשטרויכלט דיין שליחות.

באַבעשע, שניט-סוחרטע פון אַלטן ריישע, פון אַלטן ווין און פון אַלטן קראַקע,
מיט דער שפּראַך פון ביידע לענדער און מיטן קלוגן האַנדל פון גרויסע סוחרים
אין זייערע ביכער איז ערלעך פאַרשריבן דיין נאַמען, דער נאַמען פון אַ צדקת
וואָס שטאַמט פון אַ טאַטן וואָס האָט געטונקעלט אין קבלה, אין גאַטפאַרכטיקייט —
אַ טרוימער פון דער געטאַ, וואָס איז פון צופּיל חכמה אין דער וועלט אַנטרונען.

ביסט נסתלק געוואָרן אין אַזאַ עלטער, אַז מ'האַט נישט געוואוסט צי מ'דאַרף וויינען.
נאָר סייזוי האָסטו אַסך פאַר אבּלס געמאַכט זיי זענען טרויעריק היינט ווי אַ לוויה.
ס'לערנען נאָך דיר משניות אפילו די וואָס האָבן נאָך דיר נישט קיין קריעה געריסן.
פּושעקופּקעס, וואָס האָבן אויפגעמונטערט פון דיין צוגעטראַגענעם ביסל וואַרעמס,
וועלן שטרעקן קוויטלעך צו דער מצבה פון חנה בת שלמה. ז' שבט תּרצ"ה.

דר. מ. שטוועל

דורך מיין פענצטער ציט חשונדיקע קעלט ; ס'צעשיט זיך דער ווינט איבערן דיל. פונם ווינט בלאָזט זיך ווילד ס'מסוכנדיקע ליכט איבער דער שטוב, און רירט פון דער וואַנט דעם שטומען שאַטן פון דער וואַכעדיקער שוועסטער. פון שלאָפן בעט צערטראַגט זיך אימהדיקער שפיטאַל-ריח פון לעצטע מעדיצינען. די אַרעמלעך פונם קינד באַוועגן זיך לאַנגזאַם און דין אויפן אַפענעם קישן ; ס'ציטערן די ליפלעך פיבערדיק, און שלאָגן אויס מיט בלוילעך קאַלטן שווייס. פאַרלאָפענע טרערן פון דער מאַמען, נעמען נאַענט אַדורך די גסיסה פון קינד.

שפעטע נאַכט : כ'גיי אַרום אַ דרויסנדיקער מיט שטילע טריט אויף פרישן שניי, פאַרוואַקסן ס'געזיכט, און שטאַמל צו זיך אַ נומער פון אַ הויז, אַ נאַמען פון אַ דאַקטער.

כ'קער אום די ווייטלעכע אויגן צו מיינע שרעקנדיקע שויבן פון פראַסט און הויב זיי נאַריש צו דער נאַכט, ווי כ'וואַלט וועלן רופן גאַט פון הימל. וואָס פראַסטיקער די נאַכט — דאַרער, טונקעלער, גייט מיר נאָך דער שאַטן. מיט לאַנגע הענט אויסגעצויגן אין ווייסער קעלט פון שפעטע זאווערוכעס. פון נישט קענען וויינען, שילטן, שרייט פון מיר אויס אַ הויל קול צו דער גאַס.

נאַענטע צווייגן פאַר דער שטוב שפאַרן די פענצטער מיט אַנגעקאוועטן אייז, און ס'שפינוועבן די ווענט, די יום-טוב קליידער פון דער מאַמען, פונם טאַטן. ס'שיילט זיך דער קאַלעך פונם באַלקן ; טירן עפענען זיך פייכטלעך שווער. לעם קינד שטומט די מאַמע. ס'שטייען אַפטייק-פלעשער נעכטיקע און אייערנעכטיקע. ס'שלאָגט דער זייגער מיט אַן אומגעדולדיק ציפערבלאַט אין דאַקטערס היימלעכער האַנט.

און איבער דער שטוב שפרייזט דער טאַטע, די ווייסע-שוועסטער און עמיץ פון דער משפחה.

נעגערס :

57	-----	נעגעריש דאָרף
59	-----	ניגרא דזאָרדזש
61	-----	לאַנדרי
63	-----	הארלעמער נעגערס
64	-----	ניגרא'ס לעצטע טעג
66	-----	לינמשינג

ס'בליט דער הימל קאלט און אויסגעשטערנט איבער נעגערישע כאטעס.
אָפגעריינענע וואַסערן פון מילדן שניי, גליווערן דין אין אייז.
קוימענס שטייגן רויכיק און טונקעל, נאָפּט פּלעמלעך באַפּלעמלען די שויבן,
און דורך די שויבן זינגען נעגער אין אַ זונטיק, אין נעגערישן דארף.

ס'איז היימלעך אין נעגערישן דארף אין אַ זונטיקדיקן ווינטער־אָוונט.
שוואַרצלייב אין הייסן זייד, לאַקערן אויף שטראַזן נאָך אַ נעגער יונג
און אַנטריינען גלוסטיקע מיט געלענדטע היפטן פון ווילדע הענט.
דורך שכנותדיקע פעלדער, וואָס שטייען האַרט און שווער מיט נאָענטן־ווינט.

אין נעגערישן דארף, זענען קלוג די נעגער וואָס ווייסן שוין פון גרויסע שטעט.
וואָס טראַגן קליידער מיט שטאַטישן־שניט, און אַ וואונד פון אַ ווילדן מעסער.
פון זייערע פיס רירט זיך ריטמישער דזשעז, גליטשיק און גרינג איבערן דיל.
נעגערטעס זעצן זיך שעמעוודיק אויף זייערע קני, מיט אָפּענע שויסן.

אין איטלעכן הויף, פאַר איטלעכער שוועל, ליגן רואיק געלאַסענע הינט.
די העלדזער אויסגעקראַכן, צוגעטשעפעט צו אַ געפונען שטיק ברוכוואַרג;
זיי זענען באַרימהעריק צו אַ דורכגייער און עסן פון אַ פּרעמדער האַנט,
און מאַכן היימיש אַ מענטש, וואָס שטעלט זיך אָפּ אַמאָל באַנאַכט אין נעגערישן דארף.

אין וואַלד, העט הינטערן נעגערישן דארף, העט הינטערן נעגערישן סמענטאָש,
טליען פייערן און שאַטענען־אָפּ אויף ברייטע געזיכטער, שווערע קופּערנע הענט.
העק פּאַכען געשמאַק איבער ביימער, אין דורכזיכטיקן רויך,
און ס'ברעכן זיך שאַרפע צווייגן, טרוקן שפּרינגען אָפּ שפּענער אין דער נאַכט.

ס'שטייט אַן אָפּגאַט אַזאָ ווי אומעטום, ס'זינקט אַ קלויסטער אַזאָ ווי אומעטום.
נאַר אויפן סמענטאָש אַ שוואַרצער קברן, אַ שוואַרצער גלח, שוואַרצע מתים.
אַ לוייה מיט אויפגעוויבענע אַרעמס, יעמערט פאַר אַן אָפּן קבר אין יעלהדיקער
תפילה.

און קיל שמעקט די צעגראַבענע ערד מיט אַ פּריש טרונעלע, מיט אַ פּריש
געשטאַרבן־קינד.

ס'דארף טרויערט דורך שכרות, דורך פאָרכט און דורך מילדער שטאַמלונג.
 ס'טראַגט קיינער אויף קיינעם נישט קיין קללה, אויף אַלעמענס ליפן אַ שטילע
 באַגריסונג.

אַ נר־תמיד אויפן קייזער־וועג לייטערט „לינקאַנס“ געזיכט אין ליכטיקן טרויער
 און ס'קוקן זיינע אויגן אַראָפּ מיט אַזויפיל באַשערמונג צום נעגערישן דאַרף.

די לבנה גייט אויף אַ צעוואָרפענע אויף די פענצטער, אַ צעוואָרפענע איבער דעכער,
 און גרינלעך־קיל, העלן אויף די שויבן; שוימיק, ווי אַוונטיק־וואַסער אין ווינט.
 דורך אומעטיקע שפיגלען אַנטפלעקט זיך אויסגעטאָן אַ פּלוצימדיק לייב,
 און ברוינלעך־שווער ווערן די שטיבער ענג מיט וואַרעמען נעגערישן ריח.

ס'טאַגט אויף דער מאַרגן איבער מאַגערע פעלדער. קינדער קויטיקן אין די וויגן.
 טויבן רירן זיך פּויל, קלאַפּן טרוקן מיט די פּליגל און וואַרקן אויף גידעריקע נעסטן.
 נעגערישע נאַנעס אין קליידער אַזעלכע ווי ווייסע, עפענען טרויעריק איטלעכנס טיר
 און לאָזן נאָך זיך אַ שטיל ביסל עסן, אַ וואַרעם לייבל און אַ געוואַשן העמדל.

פונם נעגערישן דאַרף ציען קאַליקעס, און גייען זיך פּאַנאַנדער אין פרעמדע שטעט.
 די וואַס זענען שטום, בלינד, פירן מיט זיך אַ קינד, אַ ווייב, זאַל העלפן בעטן.
 און די מיט צערונענע געזיכטער, מיט בלוטיקע אויגן און אויסגעשטאַרצטע ליפן,
 צעשטעלן זיך רחמנותדיק אויף די ראַגן, פּאַרגייען אין שכרות און שטאַרבן קלוג.

טארטאָגיקער רויך טליעט אויף אַ שטאַטיש פעלד אין אַ פאַרטאָגיקן דעצעמבער, פּרעמד צעהייצטער רויך פון אַ פּרישן נעגער־יונג פון נעגער־ישן דאָרף. פון זיין געצעלט ווייעט צוגערירטער פּראָסט, קעלט פון ראָסטיק בלעך, און אויף אַנגעקליבן האַלץ — טרוקענען קליידער, אַ וועסט און אַ היימיש העמד.

אין שטאַט גייט ער אום אין שווערן ווינט אַ פאַרלירענער און קיינעמענס נישט. ס'צעשיטן זיך זיינע טריט אין שניי, פון זיינע אויגן צעפאַלט טריפּנדיקע קעלט, און אויפן געזיכט טריכט ס'ליכט פון פּאָנאַרן, דער רייך פון שויענצטער. ס'באַגריסט אים קיינער נישט; מ'פּרעגט זיך באַ אים אפילו אויף קיין גאַס נישט אָן.

אַ צעקנעפּלטער, אין אַ געפונענעם קאַפעליוש וואָס אַ זאווערוכע האָט עמיצן פאַרבלאַזן, שפּרייזט ער לעם עלעגאַנטע רינשטאַקן און זאַמלט אַפּפאַל פון גערויכערטע פּאַפּיראַסן און מיט אַ גוט האַרץ צעוואַרפט ער זיי אויף הינטער שוועלן וואו ס'נעכטיקן בעטלער. די וואָס זענען וואונדיק און שלאָף, פּירט ער צו זיך אַהיים אויפן שטאַטישן פעלד.

זיינע ליפן זענען טרויעריק ווי ס'נעגערישע דאָרף און שילטן די שרעק פון שטאַט. ס'שטומט אין אים ס'בלוט פונם טאַטן פעטערסאָן, די לעגענדע פון זיינע זיידעס. פון זיין לייב רירט זיך די בייטש, וואָס האָט זיינע זיידעס אויפן מאַרק פאַרטריבן, אין דער זון דעם טויט דערזען, און אויף די ביזוול־פעלדער שוואַרץ אויסגעשטאַרבן.

ר'איז מיט גרימצאַרן אין דער שטאַט אַוועק צו געשטאַלטיקן איטלעכן ווי זיך. זיינע גלידער רייסן זיך צו באַשאַפן מענטשן טונקעלע ווי זיין לעגענדע, שוואַרץ ווי זיין מאַמע, ווי זיין שוועסטער, ס'איז ווילד אין אים די זרע צו באַפּרוכפּערן אַ פּרוי אויף צו געבערן לייבער אַסך פאַר אַ שאַרצער וועלט.

ניו־יאַרק איז אָבער שטאַרקער ווי אַ לעגענדע, אַזעלכע ווי ער שטאַרבן אָן טרויער, און אויפּסניי מוז ער טאַגן אויפן מאַרק עמיץ זאָלן דינגען פאַר אַביסל געקעכץ. ער ווערט באַרימהערציק צו זיינע שכנים וואָס שטייען מיט אים באַנאַנד אויף דער זון, און די גלידער זיינע רייסן זיך שוין מער נישט אַזוי הייס, נאַר ווערן ווייך מיט גענאַד.

ס'האָט די שטאַט געשטילט ס'פייער פון זיינע אויגן און די היימישקייט פון דאָרף, איצט איז ער רחמנותדיק מיט אַ טרויעריק געזיכט, יונגגעשפראַצטע האָר, און לויטערט ווי אַ לעגענדע מיט אַ פאָרהוילענער נקמה פאַר די טאַטעס פון קאַראַליינע.

באַנאַכט גייט ער אויף ווי אַ חלום, און זאַלכט זיך פאַרן שוואַרצן דערלייזער.

אונטער אַ מאַנטנעם הימל אָן זון, אָן וואַלקנס, מילד מיט שווערן נאַסן שניי ; בלאַטיקן זיינע הענט אין מיסט־גראַבנס. און קאַפען אויף אַ נוצלעך שטיק אַלטוואַרג, אַן איבערגעקליבענעם שוך, אַ פאַרזעענעם מלבוש, אַדער האַלץ פון צעגראַבענער ערד.

פאַר זיין געצעלט וואַרטן צענויף־געזאַמלטע קליידער, צו דערנערן אַ מענטש פון קעלט.

צו זיין געצעלט אויפן פעלד, קערן זיך אום שלעפערס, פרויען, שוואַרצע און וויסע, און ער האָט פאַר זיי קיין גאַט נישט, ער קען פון זיי קיין תפילה נישט נעמען, ר'האַט בלויז דעם גאַב אַוועק־צו־שענקען ס'ביסל אַפגעשפאַרט עסן פון לייטיש מיסט. די רייד זיינע זענען ווי באַ אַלע נעגערס, אָן טרייסט, נאָר מיט אַ האַרץ פון רחמים.

כאַטש די זון וואָס שפאַרט אָן אויף זיין געצעלט, איז ווי די זון פון דאָרף איז עס אַבער די זון, וואָס פירט אים אַרום צווישן מויערן אין דער העלער שטאַט און פאַרוואַרפט אים אויף אַ רוישיקן ראַג מיט אַ נאַריש פנים און בעטנדיקע ליפן און די אויגן זיינע זוכן אַ מענטש פון דער קעלט צו פאַרקויפן ס'היימישע העמד.

קוימענס אין וויסן בלעך בלאַנקען מיטאַגדיק אונטער אַ הויכער זון, און מאַכן סוחרדיק די גאַס, גרויסשטעטיש דעם האַדסאָן און די האַפּנס. די לאַנדרי באַם האַדסאָן האַט אַסך אַזעלכע קוימענס, אַלע רויכערן מיטאַמאַל זיי שרייען ווילד צו דער גאַס און איבער צערויכערטע אויסלענדישע באַרטנס.

שווערע פענצטער אויף די שויבן זעצן אויס די פייכטיקייט פון צעפאַרעטע וועש. נעגערישע הענט פאַרווישן דעם ריח פון ברוד; העמדער ווערן ווייס און עלעגאַנט. אונטער שוואַרצע הענט בלענדט ווייסער די האַרטקייט פון קראַכמאַליעטע לייוונט, בוזימס בויגן זיך שוואַרץ פון פרעס און באַרירן די היימישקייט פון פרעמדע וועש.

ס'איז טונקל. ווענט זענען שווייסיק-שווער און רינען ווי פעלדו אין נעפל. פאַראַן בלויז ליכט, וויפל ס'שלאַגט צוריק פון ווייס צעהאַנגענע לילעכער. אינם ליכט גייט אויס טונקעלער שווייס אויף עלבויגנס און געזיכטער. אויף די שטריק — ווייסער שרעק; אַפענע אויגן קוקן שטום אינערגיץ נישט.

ברייטע אויגן, ווילדע נעז מיט פולע ליפן און דיקע פלישיקע לענדן. אזיינס טראַגן דעם כח פון נעגערישע אַרעמס, פלינקייט פון יונגע פינגער; קאַלנערס לויפן אַפּ שטייף מיט שנעלער פאַרע, ווי וואַרעמער שטויב אין ווינט. אין האַלבן טאַג מונטערן אויף די וועשערנס טרויעריק און קיל אויף טראַטואַר.

אין דער שעה פון הויכער זון בענקען זיי רואיק צום נעגערישן דאַרף. אויף זיי איז שווער צו דערקענען צי די פנימער זייערע בלייכן אַדער צערן. אַז זיי מאַגערן, ווערן ברייטער נאָך די נעז און שווערער הענגען די ליפן. נעגערס האַבן אַ טבע צו בייטן די הויט ווען ס'רינט פון זיי בלוט.

אין טונקעלן אַפּגרונט פון נעץ, פלאַמען קעסלען מיט געשמאַקן גלי און היץ; נאַקעטע הענט פון הוילע נעגערישע ברוסטן וואַרפן האַריק גענעצטע קוילן. פון שווערן פייער גלאַנצן לייבער דער אַפענער היץ אַנטקעגן און בריען מיט בראַנד. טרוקן ברעכן זיך דורך-געברענטע הויטן נאָך איטלעכן בויג פון רידעל.

ווארעמע רימענס יאָגן ווילד אויף שטאַל איבער רויטע אַקסלען און טריפן מיט אויל. איטלעכעס מאַל טריפט אָפּ אַ פּרישער טראָפּן און צערינט איבער שלייפן פון נעגערס, און מ'ווייסט נישט צי ס'איז בויםל, צי אויסגעשלאָגענער שווייס וואָס רינט אַזוי, וואָרים די גופים גלאַנצן סייזוי ווי קופּער — ווי די הויט אויף אַלע נעגערס.

פון די קעסלען זינד דער ריח פון געטראָגענעם גרעט און ס'שמעקט פון בעט, לייב, נאָסע הענט פון פרויען ציילן פאַרזיכטיק פייכטע שטויסן געוואָשענע בונטן, זיידענע בלוזן פון ווייסע אַקסלען, פון גלאַטע דעקאַלטן און פלאַכע בריסט, טראָגן נאָך שפורן פון איידעלן פערפום, פון גלוסט און געפלעקטן שאַמפּיין.

אין דער לאַנדרי באַם האַדסאָן צעפאַלט די פּרישקייט פון נעגערישע דאָרפס קינדער, צופיל היץ צענעמט זייער אַטעם און צעעפנט זייער מויל מיט שטילן פראַכן, זיי גאַרן נאָך טרייסט, נאָך הרמנות; מיט אַסך גענאָד בענטשן זיי דעם זיידן פּעטערסאָן

און זינגען באַ די פּרעס-אייזנס די זונטיקדיקע לידער פון נעגערישן דאָרף.

אַז שיפן טליען מיט רואיקן רויך און ווייטן ליכט איבערן שפּעטן האַדסאָן, קרייזן זיי פּרעמד אַרום אין ווילדע קליידער מיט אויגן וואָס שרעקן די ראַגן, און נעמען היימעלעכקייט פון איטלעכער גאַס, פון פאַנאַרן און פּרעמדע געלעכטערס, אַמאַל שטרעקן זיי די הענט צו פאַרבונדן אַ וואונד פון אַ שלעפּער, פון אַ שכור.

הארלעמער נעגערס

אָוונטן וואָס פאַרגעסן אַמאָל צעצונדן די שטערן אויפן האַרלעמער הימל, רינען אָפּ פונם עלוויטער מיט טונקעלן רעגן און שטאַלענער פוילקייט, און פירן נאָס אַהיים אַ שווערן נעגערישן טאָטן צו זיין הויזגעזינד און אין זיין שטוב פאַרען די ווענט מיט אויפגעלייגטן ריח פון געקעכצן.

הענט וואָס ציען מעבל דורך הויכע פענצטער, פאַרציען ס'שלאַפּצימער מיט ראַלעטן און גלוסטן צו ברייטע בעטן, צו אַ געשפּאַנטן קאַרסעט פול מיט שוואַרץ-לייב, אין דער פינצטער באַנאַכט זענען במילא אַלע לייבער שוואַרץ און ווילד, און נעגערס, צווישן זיך, ווייסן שוין וועלכעס פנים פון אַ נעגרטע איז שייך.

פון אַזאַ נאַכט, פון אַזאַ פשוטער גלוסטונג וואַקסן אויס האַרלעמער נעגער יונגען ; טעכטער וואָס ווייסן, אַזוי ווי ווייסע, צו פאַרציען אַ היפט פאַר אַ מאַן אין גאַס און קענען שטייפן דעם גוף, וואַרפן די ברוסט מיט רייץ אונטער זיידענע בראַזירן ריטמיש פאַר באַזאַפענע מענער, מיט הייסן געזאַנג פון נעגערישע מעלאָדיעס.

האַרלעמער נעגערי-יונגען זענען שטאַטישער ווי אַנדערע פון אומעטום ניו-יאָרק. זיי זענען בלייך-הויטיק און טראַגן שטענדיק אַ געפרעסטע הויז, אַ לאַקירטן שוך, מאַנזשעטן מיט פערלמוטערנע קנעפּ, פרישע קרעגן אויף אַ טונקעל-געשוירענעם קאַרג, און אויף די פינגער עלעגאַנטע רינגען, קלוגע מאַנירן נאָך ווייסער באַהעפטונג.

ער גייט אויף מיט דער זון באַנאַנד צווישן האַפּנס און אויף וואַקזאַלן.
מיט אַדערדיקע אַרעמס, אין קליידער פון האַרטן לעדער אַנגעגורטן מיט טרעגער-
שטריק;

זיינע הענט רירן זיך שלאָף אין דער זון, ווען זיי ציען מעבל דורך פענצטער,
ווען זיי לאָזן קאַסטנס אַנגעשפּאַנט אויף שטריק פון די שיפן צום באַרטן אַראָפּ.

ער גייט אויף מיט דער זון באַנאַנד לעם שלאַכטהייזער, ווילד ווי אַ וואַליע יונג,
און לאַדנט פאַר יאַטקעס געשונדענע פליישן, פעלן און פעסער מיט געפרעסטע-הינער.
זיינע הענט שינדן נישט, טרייבערן נישט, ווייל זיי קענען פאַרמיאוסן ס'פלייש,
און ס'פאַרטוך אויף אים ברעכט זיך האַרט פון פאַרטרוקנט בלוט און דיקן חלב.

טרויעריק, מיט פולע אויגן און מיט ווינט אין שווערן געזיכט
קרייזט ער רעגנדיק דורך נעכט און דורך הינטערהויפן פון ראַסטיקן ברוכוואַרג.
זיינע אויגן גלוסטן צו זעטיקע אויסלאַגן און צו פענצטער, היימישע-שטיבער,
ס'העמד זיינס וויל ברודיק צעפאַלן אויף אַ פריש בעט פון אַ מילד ווייב.

אויף שטיינער פון מיטן טראַטואַר נעכטיקט ער דורך די שטאַטישע נעכט.
נעכט פון טרוקענע ווינטן שוידערן אויף זיין שלאָף, נעמען דורך ס'לייב;
די אויגן קוקן אויפגעכאַפטע צום הימל און באַנעמען בלוי די לערקייט.
זיי טראַכטן פון דער וועלט, און איבער אים שטילט אַ לבנה הויך און יונג.

אין אַן אַפענעם פאַרטאָג קען מען זען אויף אים אויפגעשלאַגענע שלייפן.
קניען שטאַרן שוואַרץ דורך גרינגע קליידער און פון די אויגן גיסט זיך קעלט.
זיינע וואונדן זענען נישט די שפורן פון אַ געפעכט, נאָר פון שווערער שכרות,
פון אַ האַרטן פאַל צו אַ מויער אַדער פון אַ שטרענגען שטויס פון אַ גאַסן-היטער.

אויף דער זון פון אַלע טאַג שטייט ער הונגעריק לעם נאַרישע מויערן;
אונטער די פיס זיינע ווערן די ראַגן הכנעהדיק מיט לעגענדישן טרויער.
אויף זיין פנים שלאַגט אויס די פרעכע בייטש מיט געלעכטער פון טאַמס-קאַבינע,
ער ווערט פאַרכטיק ווי די שקלאַפּן-פעלדער און גענאָדיק העלט אויף די שרעק
אויף זיינע ליפן.

גענאָדיק באַרירן זיינע ליפן די קעלט פון גראַטעס ; זיי שפּאַרן דורך ווילד און שוואַרץ.
זיינע אויגן — שרעק פון קרימינאַל, פון די לעפּצן רייסט זיך ס'קויל מיט רחמנות,
וויל אין אים האָט זיך געעפנט שוואַרצער גלוסט, גלוסט צו אַ וויסער פרוי
דורך אַ צופעליקן בלענדט פון אַ קני, אַ וויסער, און ווייטער גאַרנישט מער.

הענט ווי באַ אַלע מענטשן לאַקערן מיט וויסע שטריק נאָך זיין שוואַרצן האַלדז.
און ער וואַרפט זיך נעגער־יש־פּריש אויף אַסך אַרעמס אין העלן טאַג פון זון,
ער ווייטיקט אינם געלעכטער פון וויסע פינגער און רופט גאַטס נאַמען
און מיטן נאַמען בלייבט ער הענגען אויף אַ בוים ביז ער צעפאַלט אין ווינט.

לינסשינג

ס'פארציקן דיך ווייסע ווילדע הענט, הענט מיט א געפונענעם שטריק,
 און ס'קרייזיקט א יולי-בוים דיין נעגערשן האלדז;
 אין זיין שווערער רייפקייט, אין זיין פולער בליאונג.
 אין דער סאָמער גרינקייט פון בלעטער איז האַפטיקער די צווייג
 זי ברעכט נישט אַפּ אונטער די פעטליע.
 דער זון אַנטקעגן קלעקט דיין האַלדז מיט סמנים פון תליונס פינגער,
 בלעטער שלאָגן אויס אין טוי ווי אַלעמאַל און רירן זיך לינד ווי אַלעמאַל;
 און זיי פילן נישט אַז דאָס טרייסלט זיי אַ ווינט פון אַ געהאַנגענעם.

הענגסט שוואַרץ אין געשינדענע קליידער.
 די שאַנד דייע שטאַרבט אַפּ אַפּן און יונג.
 גראַב שווערן אַראַפּ די פאַרלאַשענע ליפּן
 און פאַר איטלעכנס אויגן שטומט דער בלענד פון דייע שטאַרקע ציין.

גאַט, פאַר וועמען ס'האַט געטרערט דיין זינגענדיק געבעט אַזוי טרויעריק,
 קען זיך פאַר דיר אַצינד נישט ווייזן, ס'שפאַרן אים די פיס, די צוגענאַגלטע הענט,
 ער קען אפילו נישט אַן אויג עפענען מיט אַ טרער נאָך דיר,
 אַדער אַננעמען ס'לעצטע וואָרט דינס פאַר אַ וידוי, ראַיז אַליין געקרייזיקט.

נעגער!

ס'בליט דיין גוף אין אַ זומער-טאַג כאַטש דו הענגסט, כאַטש דו זעסט די זון נישט מער.
 ס'זוייב דינס וואָס בעט אויס איר אַוונט אויף אַ זייטיקער שוועל אין אַ גאַס,
 און דעם טאַטן וואָס ציילט שטיקער חלב איטלעכן פאַרטאַג אין אַ יאַטקע-וואָגן.

נעגער, ניט אויף דיר בלוז איז געפאַלן דער גורל פון פאַרלענדונג.
 אַסך, אַסך, שטאַרבן אַזוי ווי דו. אַזאָ טויט איז איצט אַ מאַדע אַזאָ.
 אַזוינאַך שטאַרבט מען היינט אומעטום — — —
 אין וועדינג, אין דער לעאַפּאַלד-שטאַט און אין קאַראַליינע.

יונגען פון דער וואַליע :

- 69 ————— שחיטה
- 70 ————— יונגען פון דער וואַליע
- 72 ————— יאטקעס
- 73 ————— פארטאָניקע הינט
- 74 ————— ראַטיש דער וואַליע יונג
- 75 ————— שעכטהויז
- 76 ————— אַ ממזר פון דער וואַליע
- 77 ————— די וואַליע
- 78 ————— שעפּן

שחיטה

קילע ווענט מיט שאַרפע שטאַלענע הענגערס.
לאַנגע, שמאַלע בלוט־קאַסטנס פון רויטן צעמענט.
אויף די הענגערס הענגען קעלבער מיט איבערגעשניטענע העלדזער ;
לונג און לעבערס שטאַרן אַרויס פון אויפגעשניטענע בייכער,
און פון די שלייפן קוקן די אויגן נאָך אַפיר ווי לעבעדיק.
בלוט טריפט שנעל ; פון טריפן שלאַגט אַ פאַרע.

ס'ראַיען פליגן אין די ברייטע נאַזלעכער פון נבלות,
און די וואָס האַבן אַ האַרץ פון אַ קצב שינדן די פעל,
טרייבערן, שניידן אויס די אַדערן פונם חלב.
קצבים מיט שווערע שטעקנס שלאַגן די אַקסן איבער די קנאַכנס.
זיי רייסן אויף די געמבעס, און ציילן די יאָרן אויף די ציין.
אין שעכטהויז וויינען די בהמות אַזוי ווי מענטשן ;
און דער וואָס שעכט — שטילט דאָס געוויין מיט אַ חלף.

יונגען פון דער וואַליע, די שטאַרקסטע אין שטאַט 1
פּייערדיקע, מיט גרויסע גזשיוועס איבער די אויגן,
און מיט געזונטע קצבשע פּנימער, אַקסלען וואָס טראָגן געשאַכטענע קעלבער.
פון טרייבן קעלבער האָבן זיי האַרטע הענט, פון שינדן גבלות גלאַנצן די קליידער
און שמעקן מיט שעכטהויז, מיט פּרישן בלוט, מיט יאַטקע און רויע פליישן.

אין אַ יום-טובֿ-טאָג האָבן זיי ליב צו פּוצן זיך אין זעלנערישע מונדירן,
קורטקעס מיט מעשענע קנעפּ, אויפגעשטעלט די הויכע קעלנער,
און לעדערנע דאַשקעס פאַרוקט אין אַ זייט אָפעציריש.
רייטהויזן, לאַקירטע שטייוול, מיט שטילעטן אין די כאַלעוועס,
שפּאַצירן זיי מיט כלות ריטמיש נאָכן קלאַנג פון זילבערנע שפּאַרנס.

מיילער האָבן זיי, ווי זייערע מאַמעס די פּושעקופּקיס,
וואָס שליענטשען אָן אין קעלטן מיט אויבסט אין מאַרק
און קענען שילטן מיט בייזע קללות.
פון בלאַזן פּייער-טעפּ האָבן זיי צעפּאַדערטע ליפּן ;
פון קוישן, זעק און רעגנס פּוילן אויף זיי די קליידער,
און נעגל האָבן זיי שאַרפע וואָס קענען מאַכן וואונדן.

יונגען פון דער וואַליע, פון טאַטעס מיט באַן-פּיאַקערס,
און פּערד, וואָס לאַזן זיך אויסגעשפּאַנט אויף פּרעמדע לאַנקעס פּאַשען.
פון זייערע רייד פּילט זיך בראַמפּן מיט טרוקענעם ריח פון ביליקן טייטין ;
און האָבן נישט קיין בושע צו קאַפּן די מאַמע, דעם טאַטן און די שוועסטער,
און צו וואוינען מיט ווייבער פון באַרדעל.
פון צופּיל ווייבער גייען זיי אַרום מיט נאַכגעלאַזטע טריט,
און פון אויף-זיין לאַנגע נעכט טריפּן זייערע אויגן.

אין פוילישע ווינטער-נעכט בלאַנקען אום זייערע שוועסטער, און האָבן ליב די ליבע לעם אַ גאַסן-טויער אונטערן פאַל פון שניי, פון אַ הפּקר-יונג, עפענען זיך זייערע בריסט נאָך זייגנדיקע קינדער, און ווערן מאַמעס באַם טריבן שיין פון אַ גאַסן-לאַמפּ.

יונגען פון דער וואַליע, די שטאַרקסטע אין שטאָט : פייערדיקע, מיט גרויסע גושיוועס איבער די אויגן, און מיט געזונטע קצבישע פּנימער, אַקסלען וואָס טראָגן געשאַכטענע קעלבער. פון טרייבן קעלבלעך האָבן זיי האַרטע הענט, פון שינדן נבלות גלאַנצן די קליידער און שמעקן מיט שעכטהויז, מיט פּרישן בלוט, מיט יאַטקע און רויע פליישן.

פרישגעשונדענע פעלן הענגען ווארעם און אויסגעוואלט, טריפן פון זאלץ. צעמענט-דילן שלאגן מיט פעטן ריח פון צעטראטענעם חלב. אָנגעלאָפּענע הינט באַהאַכן פאַרטאַגיקע טירן, באַשמעקן נעכטיקע ביינער, און ס'גלאַנצן די שוועלן אָפּגעריבן, פון זייערע נעז, פון זייערע צונגען.

קצבים אויף שווערע פלייש-פורן באַלאָדענען שטאַרקע, מענערישע אַקסלען. ווענט פון אייזן-באַטאָן צעקילן די געזיכטער און צעפאַרען די פליישן. פון הענט רינט אָפּ פייכטע קעלט, אויף די פינגער טרוקנט בלוט, און אויף די קליידער קלעפן אָפּגעשפרונגענע שטיקלעך רוי-פלייש.

קעפ און אויפגעשניטענע בייכער ציען שווערע געוויכטער אויף דער וואָג. פון הילצערנע פעסער שפאַרן געפרעסטע פליישן שוויסיק פון זאלץ. אויפגעבלאָזענע פענכערס הענגען גרינג און אָנגעצויגן, טרוקענען שטייף; און גוים מיט גראָבע שאַרפן האַקן די קנאַכנס. פאַר די קלעצער לאַקערן הינט.

ס'הענגען לעמער טרויעריק, געקוילעט מיט דער טבע פון שליסן די אויגן נאָכן חלף; אויף זייערע בייכלעך הענגען די מאַמע-בריסטלעך פריש, נאָך ווי לעבעדיק. לעמער אין די יאָטקעס הענגען גאַנץ; פאַרמאַכט די גופים אין גרוי-ווייסער וואַל, געבונדן די פיס; אויף די קלאַען איז נאָך פאַראַן שפורן פון בלאַטיקע לאַנקעס.

קצבטעס טרייבערן די פליישן, נאָך איטלעכן ריר ציטערן לויז די בריסט. אין אַ קצבטעס האַנט בלאַנקט מילד דאָס מעסער; ס'פיבערט ווייס דער נאַענטער דעקאַלה.

די וואַרצלען שפאַנען גראָב און דורכזיכטיק דעם בוים גלאַנציקע-בלווע. מעסערס, העק, ליגן שאַרף און סאַרטירט הינטער גלאַז, זאַלן נישט ראַסטיקן.

יינגען אין ווילדע האָר און מיט ברודיקע פינגער גרייטן די אַקסן צום חלף; נאָר זייערע ברייטע פיס שלעפן זיך הינט און פאַרצוקן די סמנים פון די טריט. פאַרטאַגיקער טוי טייעט אויף די צעבייטשטע פעלן פון אָנגעיאַגטע פּערה, און ס'טריפן פריש די פורן מיט בלוט פון רויען פלייש פאַר אָפּענע יאָטקעס.

פארטאָניקע הינט

הינט פון פארטאָג — מאַגערע, הויכע, שטילע און פאַרכטיקע, וואָס האָבן אַ טבע צו גיין אָפּגעזונדערט אויף אַ געלאָסענעם קייזער־וועג, הינט וואָס לעקן אַמאָל אָפּ פאַרטרוקנט בלוט פון אַ יאַטקע־וואַנט זייערע צונגען זענען הייסע וואָס קענען אויפטייען אַ געפרוירענעם קצב־שטריק.

הינט פון גלוסט אין זאָווערוכעס, הינט פון ווילדן געפעכט נאָך אַ ביי, אויף זייערע רוקנס שיילן זיך געשלאָגענע פעלן, אָפּגעריסן פון ראַסטיק מיסט, זיי בלאַנקען אַמאָל מיט אַ וואונדיקן פוס אין קעלטן איבער האַרטע פעלדער, מיט שפורנדיקע נעז אויף וואַלד־שליאַכן, נאָך די טריט פון אַ פאַרציקטן יעגער.

אויף טונקעלע טראַטואַרן שווימען זייערע צונגען, די אויגן שטאַרן מיט בליאַסק, שטייף לאַקערן די עקן נאָך באַהעפטונג צו אַ היימישן הונט ביז ס'לויפט אָפּ די נאַכט, הינט פון פארטאָג — מאַגערע, הויכע, שטילע און פאַרכטיקע ; פאַר אַ פּלוצימדיקן קלאַפּ אין ווינט, לויפן זיי געשווינד אָפּ אין שרעק.

ווינטער, ווען פרעסט ברעכן דעם גאַנג אין גאַס און לבנה צעגליטשט דעם שניי, ציט די פאַרע פון זייערע פעלן, ווי פון אַ ווינטער שויב אין אַ זוניקן טאַג, פארטאָג זענען זייערע נעז ווייס מיט פאַרלאָפענעם פראַסט און שאַרף נאָך רוי־פלייש, זיי שטאַרבן טרויעריק — פאַרשטאַרט פון קעלט און שטעקנס, אין אַ פאַרשאַרטן רינשטאַק.

רעמיש דער וועלט יונג

אזא יונג מיט לאכעדיקע ליפן, ראזעווע באקן און בראנדיקע הענט.
אינם לערן מארגן הילכט אפ זיין פארטאגיקע בייטש איבער פרישע אקסן.
אזא טבע בא אים ארומצוגיין אויף טארגאוויצעס באטאפן קעלבער ;
פון א יונג געשאכטן לעמעלע אראפציען די פעל אן א מעסער.

פון זיינע רייד הויכט ווארעמע נבלה-פארע, ריח פון פערד און שטאלן,
און די קליידער זיינע זענען שווערע און שטענדיקע פאר זומער, פאר ווינטער ;
א ראק פון פערדס פעל, די ארבל מיט בלוט-פארקלעפטע שטיקלעך פלייש.
אזא יונג מיט לאכעדיקע ליפן, ראזעווע באקן און בראנדיקע הענט.

אין אזוינע קליידער און אזעלכע הענט שפאצירן מיט אים מיידן.
דינסטן מיט צערודערטע בוזימס, זייערע נאפלען גלוטיקן צווישן זיינע ליפן.
אזא ווילדקייט אין אים פאראן, וואס מאכט א לייב פון א פרוי אומבאהאלפן ;
ס'צעפאלט מאט און נאכגיביק פון זיינע הענט, הייס צו דער ערד אראפ.

לעם פריע יאטקעס ווארט זיין מאמע נאך אומזיסטיק נבלה-פלייש.
אירע עלבויגנס זענען פארפעטצט פון קוישן חלב ; דער שלעפ — הארט פון
געטרוקנט בלוט ;

קעלטן ברעכן די הויט פון אירע הענט און צעיארוזשען די פינגער אין וואונדן.
אין איר פוילער שטוב באהעפט זיך די טאכטער מיט א זעלבער אין העלן טאג.

ראטיש זינקט א פארלארענער אויף א טונקעלער שוועל מיט א הייסער שויס ;
אין זיינע פעסטע קני ראנגלט זיך א יונגע פויערטע ווילד אויף א היימישער גאס ;
א צעשויערטע שיקסע מיט א שכורן האלדז געפרעסט אונטער זיינע ציין ;
און אין אזא רגע פון א נאענטן האלדז, גלוסטן זיינע הענט נאך א חלף.

שעכטהויז

קיל און ווייך רוישט דער בלענד פון חלף אויף שטיין.
 ס'פרואווט די שאַרף זיך אויף נעגל פון פאַרבלוטיקטע פינגער.
 און שאַרף, רויט, גייט אויף דער טאַג אויפן האַלדז פון אַ קאַלב.
 אונטערן שניט צאַפּלען די געבונדענע פּיס איטלעכע רגע.

אַז די קעלבער הענגען געקוילעט, בלייבן שטייף אָפּן די אויגן ;
 די צונגען אינדרויסן הענגען פאַרקלעמטע צווישן די ציין.
 וואַרעם עפענען זיך די בייכער און גליווערן פּריש אין די פינגער.
 ס'גליטשן זיך מילצן פון די הענט, און ס'זינגען גוים באַם שינדן די פעל.

אויפן וועג צום שעכטהויז שטומען די בהמות אונטערן הייסן ריט.
 די פעלן לויפן אויף דיק און נאַס און שלאַגן שווער מיט צעהיצטער פאַרע.
 די וואַס גלוסטן צו טרייבן רינדער — האַבן אַנגעיאַגטע געזיכטער,
 און טראַגן שטענדיקע שטריק, גרייטע חתימות צו זיגלען אַ געשאַכטענע בהמה.

פאַרן שלאַכטהויז שווערן אַריבער וועגענער מיט יונגע לעבעדיקע קעלבער.
 אין שעכטהויז הענגען די קעפּ, די לונגען, סאַרטירט און טריפּן באַזונדער
 און אויפן דיל ליגט אַ פאַרוואַלגערט אויג, אַ צאַן, אַן אַפּגעשפרונגענער קלאַען.
 פאַרטאַגיקע הינט, מיט אַפּגעריסענע שטריק, לעקן ס'בלוט פון די קאַלטע ווענט.

יזנגען פון דער וואַליע

א ממוז פון דער וואַליע

ר'איז ווילד מיטן בלוט פון אַסך טאַטעס.
ווייל ס'האַט די מאַמע זיינע זיך נאַקעט אויסגעטאַן פאַר געלט.
כאַוועט ער זיך אַ שטאַטישער לעם טאַרגאַוויצעס און שעכטהייזער,
און ס'ווייסט קיינער נישט אויף דער וואַליע צו וועם ער געהערט.

פון שרעק פאַר כל-נדרים ציט ס'האַרץ זיינס נאָך תפילה.
ער ווערט גאַטפאַרכטיק צווישן אַסך געל, געצונדענע ליכט,
ווען ס'רירן זיך אויף די ווענט קיטלען, קעפּ אין געהילטע טליתים,
און ער וויינט צו גאַט, פאַרוואָס ר'האַט אים נישט פאַר אַ פרוי באַשאַפן.

ער וויל געשטראַפּט ווערן ווי די מאַמע, זיך באַהעפטן מיט איטלעכן מאַן,
און ס'געבערנדיקע לייב מיטן קינד צו דער ערד אַפּגעבן.
ער שילט דעם באַשאַף וואָס האַט אויסגעוואַרעמט דער מאַמעס לייב,
און טוט תפילה מיט פחד, ווי ס'וואַלט פאַרן עמוד שטיין גאַט.

שטערן איבער דער אַוונטיקער וואַליע אַנטפלעקן זיך וואַרעם אויף אַ גרינגן הימל און פאַרשכורן פענצטער פון ווינקעלערס, פענצטער פון הייסע באַרדעל-הייזער. דערשראַקענע קאַשטאַן-בלעטער, ציטערן אין טריבע פאַלדן אונטער גאַזלאַמפּן און באַשאַטענעם שפּאַצירנדיקע, גאַסן-פּנימער, מונדירן פון שפּעטע זעלנער.

אויף קעלער-שטיבער ראַסטיקן טרוקענע שלעסער, געל מיט אַפּגעשיילטן זשאַווער. ס'טונקעלן אויסגעשפּאַנט, פּיאַקערס. פּערד מיט צערייצטע נאַזלעכער פון הייריח שווימען די געמבעס און צערוישן, ווילד די צוימען פון בענקשאַפט נאָך שטאַלן אַזוי טרויעריק, אַוונט די וואַליע אויף נאַסן מיסט פון באַטאַגיקע בהמות.

אויף דער וואַליע איבערנעכטיקט די הכנעה פון געציילטע קעלבער פאַר דער מאַרגן שחיטה

און איבער די קעלבער וואַכן יונגען מיט שטריק, לאַמטערנס, אויף צעשאַטענעם שטרוי. פּויערטעס אויף פאַרבליבענע פּורן דרימלען איבער חזרים אין פאַרבונדענע זעק און לעם צענומענעם געשפּאַן, שטייען אַפּגענוצטע פּערד מיט איבערגעפרעסענע בייכער.

באַנסיגנאַלן רייסן דורך די פינצטער מיט רויך פון איבערשיבנדיקע לאַקאַמאַטיוון און פינצטער צעפּאַלט דער ריח פון קוילן, פון נאַפּט-וואַגאַנען און אַפּגעשטיגענע רינדער. פאַר אַפענע מאַגאַזינען זינגען טרעגער-יינגען מיט אַנגעזעצטע שיקסעס אויף שוויסן ; און ס'רויטלען זיך גלוטיק זייערע געזיכטער אין קאַלטע נעכט, אין ווילדן גלוסט.

די נאַכט בלויט קאַרג אויף שלאַפּנדיקע וויעס פון קצבטעס, פון מאַרק-אידענעס ; די קליידער זייערע זענען זאָרגנדיק און שטיל, די פינגער-שפיצן, גלאַנצן גראַשנדיק. פּייערטעפּ און באַרענגטע אויבסן וועקן, פּויל די בענקשאַפט צו אַ קעלער בעט. טרויעריק אַזוי זענען אַלע שעכטהייזער, אַלע וואַליעס פון אַלע פּוילשע שטעט.

שעפסן

אויף זייערע פעלן קען מען נאך זען די שטילקייט פון זוניקע בערג.
און אין די אויגן — דאס אַנטשוויגענע לשון פון מילדן פאַסטור.
ניו יאַרקער פראַכט־וואַגנס לויפן מיט זיי גרינג. אַנגעדערענגט און שטום.
די העלדזער אַנגעשפאַרט אויף די רוקנס איינער אויפן אַנדערן.
די קעפּ וואַלנדיק צו די בייכער געטוליעט פון שרעק פאַר ניו יאַרק.

שטריק האַלדון זיי צו עטלעכע נאַכאַנאַנד לויט דער סטאַדע, לויט דער וואַג.
אַפגעשוירן די וואַלן צייטערן זיי קאַלט אין אַ ווייסן שבט איבער מאַנעהטן־בריק;
ס'ווענדט קיינער נישט אַפּ אויף זיי קיין אויג אַדער אַ גלעט פון אַ האַנט.
אין געשווינד פון ניו יאַרק שפירן זיי דעם ווילדן וועג צום שלאַכטהויז.
און שטום צעפאַלט שעפּסענער גענאָד איבערן איילנדיקן וועג צום חלף.

* * *

פירמאַל הונדערט שעפּסן הענגען צום דיל אַראָפּ, מיט פאַרלאַפענע העלדזער בלוט.
די ווענט אין שעכטהויז זענען אויפגעלייגט מיט אַפגעשלאַגענער זון.
מעסערס פיבערן פלינק אין די הענט פון רויט־פנימדיקע גוים;
נאָר פון אַ שעפּס שוינדן זיי נישט די פעלן נאָכן חלף, זיי הוילן נאָר די בייכער.
היגע קצבים האַבן אַ טבע אויפצוהענגען אַ שעפּס, ווי לעבעדיק אין די יאַטקעס.

שעפּסן אין ניו יאַרק קען מען גרינג פאַרזען, כאַטש מ'פירט זיי אַפענע אַדורך.
ווייל מערסטנס זענען גרוי, און גרוי בייט נישט די פאַרב פון היגע מויערן.
ניו יאַרק איז צו גרויס צו טרויערן נאָך שעפּסן, אפילו נאָך רינדער וואָס שרייען.
ס'פאַלט אימהדיק אויף זיי דער וואונדער פון אַזאַ שטאַט, מיט פחד קוקן די אויגן.
הי, לאַזן זיי נישט נאָך זיך קיין קלאַענדיקן שטויב, נאָר אַ מעת־לעת פון פאַסטור
צום חלף.

מענדזשן סטריט :

- 81 — — — — — לויז
- 82 — — — — — מענדזשן סטריט
- 83 — — — — — מענטשן וואָס רעדן צו זיך
- 84 — — — — — בודא אין טשיינע טאון
- 85 — — — — — קוילנברוך
- 86 — — — — — לומפן פראַלעטאָריער
- 87 — — — — — די וויזשאַן סטריט
- 88 — — — — — שפיטאַל
- 89 — — — — — I Am Blind
- 90 — — — — — ברוכוואַרג
- 91 — — — — — גאַסן שפּילער
- 92 — — — — — וואַגאַבונדן
- 93 — — — — — ניו יארק אומעטום

א מענטש טונקעלט לעם א טויער און שילט דעם טאָג פון גאָוועמבער.
א ייד אין באָרד, אין שאַל, ברעכט דעם ווינט מיט אַ פּוּשקע: צדקה תציל ממות.
דער מענטש וויינט נישט נאָר גייט געבויגן נאָכן רויגעהובלטן קאַסטן
און פירט מיט מיט זיך אַ דערוואַקסן קינד שטיל אויף שנייאיקן אַספּאַלט.

וויכע רעדער אין דער נעץ פירן אַ פּרישע טויטע-מאַמע ווייס צו קבורה.
נאָך דער לוייה יעמערן שכנים, פרויען רייסן זיך פון מענערישע אַרימס.
קינדער אין דער פאַרבליבענער שטוב שפילן זיך ווי אַלע טאָג נאַקעט אויפן דיל
און וואונדערן זיך נישט אויף די פאַרהאַנגענע שפיגלען, אויף דער מאַמעס לער בעט.

באַנאַכט, וועט די מאַמע צעגראַבן דעם קבר און זיך לאָזן צוריק צו דער שטוב
און מיט די קרוכלע פינגער אויפפרישן ס'וויגל פון קינד מיט ריינעם געוואָנט,
צעשפילן די תכריכים און שטופן די הוילע ברוסט צו די ליפלעך פון ערשט
געבוירן קינד
און דערנאָך אויסוואַשן אַלע ווינדעלעך און זיי צעהענגען אויף שטריק אין דער נאַכט.

דער לעבעדיקער טאַטע וועט אין אַ שטאַט וואו שטרעקן חשונדיק די האַנט צו
דער גאַס.

ער וועט אַרומגיין אין דינע קליידער און זיך לערנען באַגריסן דאַמען און הערן
פאַרטאָג, וועלן אים איבערלויפן שלעפּערדיק די אויגן פון באַנאַכטיקער קעלט
און אויפקלייבן אויפן פּראַסט עמיצנס אַ שוך, אַ שמאַטע צו פאַרבונדן זיך אַ וואונד.

אַ פאַרגעסענער אין דער פרעמד, וועט ער שטיין פאַר ווינטער-פּייערן מיט
פאַרשטאַרטע הענט

ביז ס'זועט אויפטייען די קעלט פון דער הויט און טריפן פויל פון די פינגער.
דער לעבעדיקער טאַטע וועט אין אַ שטאַט וואו שטרעקן חשונדיק די האַנט צו
דער גאַס

און זיך אַנזוכן אַ שטענדיקע שוועל און אויף דער שוועל שטאַמלען דעם נאַמען פון ווייב.

מענדזשן סטרימי

הי איז אויך פאראן יונגען אַזעלכע ווי די יונגען אויף דער וואַליע.
כאַטש אין די קליידער זעען זיי אויס לייטיש, ציכטיק און שלאַנק,
אויף די פנימער איידל און האַבן הענט מיט ווייכע גוטע פינגער,
וואָס ווילן זיך שפילן מיט בורשטיגענע פיסטוילן און נישט מיט גבלות.

יונגען פון מענדזשן סטריט האַבן אַ האַרץ וואָס לוסט צו הרגענען אַ מענטש ;
זיי רעדן שטענדיק פון מערדער-בלוט און זענען קלוג צו שטרענגע מונדירן.
אין זייערע טונקעלע שטיבער הענגען נאָך אַפגעשיילטע בילדער פון איטאַליען
פרעמד איז זיי די מאַמעס אייביקער טרויער, דער טאַטע מיט דער היימישער שפראַך.

זיי זענען יונגען פון טאַטענס, וואָס ציען אין מאַרגנס צו די באַרטנס מיט אַדערדיקע הענט.
אַדער שטייען נאָס אין אויפגעקאַפעטע גראַבנס און וואַרפן פון זיך רידלס

טיפע ערד

מיד ווי די טאַטעס, פאַלן די זין לומפיש אין די קליידער אויפן בעט ניו-יאָרק
פאַרטאַג ;

און פון זייער שלאָף בלאַזט זיך שוימיק זויערער ריח פון געהאַלדזטע פרויען.

אַז ס'ווערן אַוונטיק די שויבן פון זייערע שטיבער לאָזן זיך די מאַמעס צו דער גאַס
און וואַרפן-איבער רייכע מיסט-קאַסטנס וואו ס'כאַווען זיך קעץ קלוג אויפן מיסט.
די טעכטער זייערע האַבן אַ שוואַכקייט צו זייד און צו יונגען אַזעלכע ווי
זייערע ברידער,

וואָס קענען זען בלוט פון אַ מערדערס וואונד רינען אין שכרות ניו-יאָרק פאַרטאַג.

פענטשן וואס רעדן צו זיך

אויפן ברעג פון טראטוארן גייען זיי אָפגעזונדערט מיט נאָכגעלאָזטע בליקן און מיט בינטלעך אונטער די אַרעמס שמייכלען זיי צו די רינשטאַקן ; זיי וואָגלען אום איבער הפקרדיקע הייף און גלעטן קעץ, הינט, אויפן מיסט, פאַר ליבשאַפט קלייבן זיי פאַר זיי שפייז און רעדן צו זיי ווי צו מענטשן.

פון שטענדיקן דרויסן זענען די קליידער זייערע פראַכיק, פאַרברענט פון זון, די פנימער שטעכיק פון בערד, פון די קאָפעלושן קריכן אַפיר פאַרלעגענע האַר, אויף ווילד-האַריקע לייבער טראָגן זיי הוילע בורניסן, אָפגעריבן אָן קנעפּ מיט הויכע אָנגעקליבענע קעשענעס — פודעלעך און נאַרישע שטיקלעך אייזנס.

אויף קילע אָונט-טרעפּ פון שטילע קלויסטערס דרימלען זיי מיט אָפענע מיילער און ס'פאַרעט פון זיי וואַרעם ראַסטיקער-ריח פון ברוכוואַרג און הינטער הויפן ; זייערע עלבויגנס טראָגן נאָך פאַרוואַקסענע זיגלען פון אָפגעטער און פאַרליבטע מיידלעך, מיט די הויטן צעביסן און מיט צעהאַקטע שלייפן שרעקן זיי אַ לייטישן דורכגייער.

אַמאָל האָבן זייערע אויגן געגלוסט, ווען ס'האַט געבלוטיקט ס'ערשטע העמד אויף אַ פרוי און נאָכגעגאַנגען דעם ווייב מיט אַ פאַרשלאָפן קינד באַנאַכט פון אַ ווייטן קרוב ; איצט גייען זיי אַרום מיטן פנים צו דער ערד געווענדט און גאַרנישט וואונדערט זיי אין שיד מיט אָפענע שנירבענדלעך איינעם אַזאַ, איינעם אַזאַ, און רעדן צו זיך.

באַנאַכט זוכן זיי ס'ביסל היימעלעכקייט באַ אַ שויפענצטער און רעדן צו אַ לאַמטערן, אַלע טאַג לויפט אויף זיי אויף אַ האַרט געשוואַלענער ברעם אַמאָל בלוט איבערן געזיכט.

פליגן, וואָס האָבן פיינט זיסקייט און זשומען בלויז אויף פעלן און קרעץ, שטעלן זיך אָן אויף זייערע וואונדן ווען זיי שלאָפן צעלייגט אין דער אָפענער שטאַט.

נאַבעלע פאַרביגייער טרעטן געשווינד אָפּ דעם וועג פון זייער שכורן שלעפּ, ס'זוויכן פון זיי מיידלעך וואָס זיצן פאַרנאַכטיק אויף טרעפּ מיט לויז-צעקאַמטע האַר צענומען די פיס, און מיט אַ ברוסטיקן שרינט וואָס בענקט נאָך אַ ראַנדעוואו.

אַזעלכע שטאַרבן אַמאָל אויף אַ שטאַטישער באַנק אַדער אונטערן קלאַפּ פון אַ שילד.

בודא אין משיינע-טאָן

אויף רוי ברוקירטע שטיינער רירן זיך כינעזער דינהויטיק און געלזיכטיק מיט קילע אויגן און גלאַט געוואַשענע הענט פון געשירן און גרעט. מאַמעס מיט הויך פאַרקאַמטע האָר דערמאַנען אַז ס'איז פאַראַן שטילקייט ; די שטאַפענע טריט פון זייערע ווייכע מעשטעס ווייטיקן נישט די ערד.

באַנאַכט אין טשיינע-טאָן, צונדן זיך לאַמטערנס דערשראַקן ווי מאַטער זייד. שכנישע פענצטער דרינגען אין זיך ס'אינעווייניקסטע ליכט פון טשינג-הייזער און די וואַרעמקייט פון שטילע לעמפלאך, וואָס טריבן פאַרביק אויף אַטלאַס פון גיישעס, וואָס שפּרייזן מיט רויכערדיקן אַפּיום — געפּלדיק אַרום בודאַ.

אויף בודאַס שוים זינגען אויסגעטאַנע מיידלעך און קושן זיין פאַרמאַכט מויל און בודאַ זיצט שטום אין בראַנדז, פאַרשעמט ווי ר'וואַלט גלוסטן צו זיי ; אים איז היימלעכער ווי יעזוס, ר'הענגט נישט אויף אַ דרויסנדיקן קלויסטער און ס'וויינט נישט ס'בלוט פון אים מיט ווינט, וואָס בלאַזט אַ געהאַנגענעם.

בודאַ בלויט אין ווירויך געהאַלדזט פון פרויען אויף אויסגעבעטע טעפּיכער, ער צעשאַרכט דעם אַטלאַס און פאַרציט הייס די ראַלעטן פון טשינג-הייזער ; פרעמדע געסט זאָלן נעמען דעם גאַב פון באַהעפטונג הינטער זיידענעם פאַרהאַנג. ווייך אויף פלוש ליגן צערייצטע לייבער מיט טריפּנדיקער זרע פאַר בודאַס אויגן.

קוילנברוך

אז איבער די קוילן מינען גייט אויף א מילדע זון
 פינצטערט טונקעלער נאך די הייל
 און ס'ווערן שווערער די געפאנצערטע לענדן אויף די גרעבער
 מיט געגורטע לעמפ, שטריק מיט העק און סיגנאל-פענדלעך
 די אויגן געצוימט אין געשליפן גלאז און אויף די מיילער אטעמדיקע רערן.

אין אפגרונט איז פעלדונדיק, קיל און טיף.
 לאסטן רירן זיך פון די גריבער מיט פרישן קוילנברוך רוי און גאלדיק,
 קליידער פייכטן מיט אַנגעקלעפטע שטיקער ערד
 און הענט וואַרפן שוויסיק געהאַקטע שטיקער פון גלאַנציקע רידלעס.

שווער און נאכגעלאזט טונקעלען ברייטע טריט אויף צעוואַרפענע שטעגן ;
 פון צוגעוואוינטע לאַמטערנס שווינדלט דער העלער דרויסן פאַר זייערע אויגן.
 ס'קומט זיי אַנטקעגן אַ טרויעריק ווייב מיט פולע אויגן פאַרכט,
 אַ גענאָדיק קינד וואָס נעמט אַפּ אַמאַל דעם גרימצאַרן פון אַ פעלדז, —
 דעם טויט פון אַ טאַטן וואָס רייסט אים אַפּ און פאַרשיט.

אז איבער די קוילן מינען גייט אויף א לבנה שווייגנדיק,
 ווערן טעמפיקער די שטיבער, שווערער די דילן
 אויף די ווענט טרויקענען צעהאַנגענע שיד און טריפן זומפיק,
 באַם אַוונט-ברויט — אַ פאַרנאַכלעסיקטע מאַמע, אַ באַרוועסער טאַטע ;
 אויפן געלעגער אַטעמט זיין גוף וואָגיק, געשמאַק און האַריק.

איבער זייערע דעכער רוישן וואַלד-ווינטן בלעטערדיק און טרוקן
 און שלאָגן זיך אַפּ ווילד אין אַ טיר, אין אַ פענצטער.
 אַנגעלאַפענע קעלטן פון ווייסע וועגן ציען דורך צעבראַכענע שויבן
 און בייגן אַ נאַפּט-פלעמל, פון פלעמל ליכט דורכן פענצטער אין דרויסן
 בייגט זיך אַ דורכגייענדיקער שאַטן פון אַ מענטש אויפן וועג צו קוילנברוך.

ליכמן פראלעטשאריער

גרויסשטעטיש גייען זיי אַרום דורך לאַנגע געכט, דורך שפעטע ציפערבלעטער אין דינע קליידער עלעגאַנט אויף פרעסט, גרינג באַוועגן זיך זייערע אַרעמס; די קעפ הויל מיט ווילדע גזשוועס, פון די פינגער טליען געשאַנקטע פאַפיראַסן און פון די צונגען רינט זויערער רייך, זעט צו ווינקעלערס און שכרות; אַוונטיק אין כסלודיקע ווינטן בלאַנקען זיי אום מיט געאַרעמטע ביכער די ליפן פאַרקלעמט אין אַ פרוי און שמעקן דורך די שוּיפּענצטער געקאַכטע קאַווע.

דורך בוידעם-שוּיבן דרינגט טעמפיק די לבנה אויף בילדער פון רעוואַלוציאַנערן אויף אַ צופעליקן קינסטלער און אויף לענין מיט אַ האַרטער פויסט איבער מאַסקווע. זייערע פענצטער זענען אויפגעלייגט אין פראַסט און שלאַגן מיט פאַרע צו דער זון, חלבנע ליכט מונטערן אויף די קעלט אין שטוב און די ווענט רינען פעלדזיק, ס'טונקעלן צעוואַרפענע געלעגערס פון אַסך געכטנס אַן ליילעכער, אַן געוואַנטן, אויסגעמוטשעט און באַפלעקט מיט טרוקענע בלוט-שפרענקלעך פון פרעמדע ווייבער.

אַרום זיי לאַקערן גרויסע שטעט, ס'האַלב-נאַכטיקע ליכט פון לאַמטערנס אין גאַס. הויזנומערן און דער רויש פון קאַפּע-געשיר מיטן הייסן נויג פון אַ יונגפרוי. און די אויגן זייערע פיבערן מיט אומרואיקן גלוסט, מיט גלאַנץ נאָך אַ ראַנדעוואו; קינדער פון זייער פלייש צערן די ברוסט פון פאַרשעמטע מאַמעס, נמאוסדיקע ווייבער. אין העלן פאַרטאַג קען מען אויף זיי נאָך דערקענען שפורן פון אַ דרויסנדיק געלעגער, קעלט אויף אַ פאַרקאַמט געזיכט מיט אַ פאַרשלאַפענער וואונד אויף אַן אַפגעדריקטער באַק.

י. ל. טעלערן

קעלערס מיט אָנגעקליבענע סאַרטירטע רעק טריבן פון חלבנע ליכט. פון די דילן ציט פאַרלעגענער שמאַטע-ריח פון שטויסן געטראָגענע קליידער. פערד, וועגענער מיט ווייסן שימל אויסגעשפּאַנט אויף אָוונטיקן אַספּאַלט. און ס'לייגן זיך היימיש די קעץ אויף קאַלטע שוויסן פון דורכגייענדיקע שלעפּערס.

לעם שטילע מויערן רינען אָפּ צעוואונדיקטע מיט פרישן בלוט איטלעכן טאַג ; באַנאַכט שטייען זיי באַענט זאַלבעצוויי און קוקן זיך וואַרעם אין די אויגן, זייערע רעקלעך טראָגן אויסגעוואַלגערטע קנייטשן פון קאַסטנס און געזימסן. די טריט ווייען מיט ראַסט פון שטויביקע שוועלן און נאַכלעסיקע שלעסער.

אויף דער זון שליענטשען נעגערס און פאַרצירעווען רואיק אויף זיך די קליידער. נעגערטעס געלעמטע און בלינדע, וואָס האָבן נישט דעם רייך פאַר אַ לייטישן נעגער, טראָגן פון זיי באַהעפטונג און פאַרגייען אין שכרות מיט אויסגענאַגטן לייב ; באַטאַג קערן זיי זיך אום מיט צעפּאַלענע געזיכטער פאַרקלערטן שווייגן.

אַז ס'נעמט טונקלען אַזאַ גאַס ווערן הייס די שוועלן מיט תאוהדיקע לייבער. מיידלעך, וואָס הויבן ערשט אַן רייפן ראַנגלען זיך מיט גלוסט אויף שוויסן, און מיט אויגן יונגן-גלי שטילן זיי די הענט הינטערן העמד פון אַ יונג. אַראַפּגעזעצטע שטריוזעק אויף צעהאַנגענע באַלקאַנען אַנטפלעקן ווילדע נעכט.

קעלערס מיט אָנגעקליבענע סאַרטירטע רעק טריבן פון חלבנע ליכט. אין די שויענצטער ליגן אויסגעדינטע מונדירן פון באַפעדערטע זעלנערס, קאַלטע פעלד-פלאַשן און אַלטע ביקסן דערציילן פון צעשאַסענע פעלדער און אויף די פעלדער זינקען שטעכיקע דראַטן, אַפּגעריסענע קעפּ און פאַרשאַטענע אויגן.

שפיטאל

א הויז מיט הויכע מויערן
א סאד מיט שווערע צווייגן פירות.
באם טויער א שטילער שומר
שלאפע מענטשן קוקן דורך די שויבן.

סישמעקט פון מאשטשן און מעדיצינען
וויסע שוועסטער איבערפרישן די בעטן;
א געווינערן שרייט דורך פארמאכטע טירן.
דאקטורים היילן זאגן נישט ווער ס'האלט באם שטארבן.

באנאכט אין איטלעכן קאמער ברענט א נאכט־לעמפל.
סיגייען ארום וועכטערס האַרכן צו יעדן קראַנקן;
די טויטע וויקלען זיי איין אין א שטיל ליילעך
און צומאָרגנס איז אין בעט קיין שפור נישטאָ אַז ס'איז אַ מענטש געשטאַרבן.

I AM BLIND

טוסט גוט וואָס דו טראַגסט אויפן שטערן אַ שילדל אָז ביסט בלינד.
אָז נישט וואַלטן מענטשן געמיינט אָז דו נאַרסט זיי מיט די אָפענע אויגן.
ביסט אַ בלינדער, וואוּגלסט אויף עוועניוס מיט בלינדע אָפענע אויגן
מיט אַ קופּערנער פּושקע און מיט אַ קיישל שניר-בענדלעך אויפן אַרים.

קלאַפּסט מיטן שטעקן אויף טראַטואַרן זעענדיקע זאַלן דורך נישט פאַרזען
און באַ דער האַנט, וואָס קען דערפילן דעם ווערט פון אַ בלינדער מטבע.
נעמט דורך אַמאַל אָן אַ קינד פון גאַס און פירט דורך איבערן וועג.

מ'דאַרף זיין קלוג צו זיין אַ בלינדער אין אַזאַ שטאַט ניו יאָרק
צו קענען פון אויסנווייניק אַזויפיל וועגן, ווי אַ זעענדיקער מענטש.
און אַרומגיין בעטלען דורך דער לענג פון אַ לויפנדיקער סאַבוויי.

די, וואָס זענען נישט קלוג און האַבן נישט ווער ס'זאַל זיי פירן
מוזן שטיין אויף אַ שטענדיק אַרט מיט אַן אויסגעשטרעקטן טעלער
און זיך לערנען צו קענען שפילן אויף אַ האַרמאָניק אַ טרויעריקן ניגון.

וואַרעמער ברוכוואַרג ראַסטיקט אויף זוניקע פעלדער פון אַפגעשטאַנענער ערד. און צום הייסן ראַסט בויגן זיך פאַרטאַען שווייגנדיקע אייזן-קלויבערס אַנגעלענט מיט האַרטע זעק און ס'רייסן זיך די הענט אונטער שאַרפן בלעך ; זשאַווערדיקע שניט צעפאַדערן זייערע פינגער און ס'געלן די הענט פון פראַך און אויף די קליידער גרינט שטילער מאַך, אויף די קעלנער אַפגעטראַגענער גלאַנץ.

אומעטום וואו ס'ליגט אַנגעוואַרפענער ברוכוואַרג וואַקסן גראַזן הויך און ווילד. נאָס צעקריכן זיך פוילע שלאַנגען אונטער טריט אין אַ רעגנדיקן טאַג.

פעסט אין דער ערד זונקט אַן אַפגעריסן שטיק לאַסט-וואַגאַן, אַ צעבויגענע שילד און אַ פאַרנאַכלעסיקטער אַפגאַט, וואָס וועקט נישט מער ס'אויג פון אַ דורכגייער נאָר אַ זעלטענע תפילה פון אַ שכן ווען ס'שטאַרבט באַ אים אַפ אַ קינד.

אויף אַזוינע פעלדער קרייזן אום נעגערישע מאַמעס, יינגלעך און נאָרישע טאַטעס געבויגן אין האַרבסט, אין פראַסט און אין זומער קעגן תמוזדיקער זון ;

פאַרנאַכט שמעקן זייערע הענט, זייערע טריט, ווי שטייב נאָך זומערדיקן רעגן און די שיד מיט צעטראַטענעם ריח פון קוילן-גרינ, גלאַז און ווילדע שטיינער פון די ליפן רינט אַפ שווערע סלונע, קלעפעכצדיקער שוים און שטילע רייד.

פערד אין מאַגערע פעלן ציען אַלטוואַרג מיט אַנגעשטרענגטן שפאַן אין שקיעה. קלויבערס אויף די פורן סאַרטירן דעם ברוכוואַרג אין אומגעלומפערטע שטיסן,

אַנגעוואַרפענע דראַט-בינטן ליגן געפרעסט און הויך, און ס'קריפען זשאַווערדיק נאָך די רעדער גייען נאָך לאַנגזאַם שטויביקע שיד, אַראַפגעלאַזטע הענט

און הויבן אויף אַ נאָגל, אַ שרויף, וואָס צעפאַלט נאָכן טרעש פון האַרטע רעדער.

באַנאַכט ווערן די חורבות פון ברוכוואַרג אַוונטיק ווי פעלה, ווי וואַלד,

שטיקלעך וואָס האַבן אין זיך נאָך אַ בליאַסק רייסן זיך קיל צו דער לבנה.

מ'קען נאָך אַנטאַפן אַ פאַרגעסענעם זאַק, אַ וויכטיק שטיקל אייזן פון אַ קלויבער

אַדער פאַרבייגיין אַ קלוג-געלעגער אויסגעבעט פון אַ פאַרבליבענעם מענטש,

וואָס קוקט איבער זיינע קליידער, פאַרריכט זיך אַ העמד, אַ שיד, אויף אינדערפרי.

שטיבלעך פון קלויבערס שטייען פאַרשלאַגן מיט אַ געפונען ברעט, מיט אַ פרעמדער טיר אויף די דעכלעך פון אַנגעקליבענעם בלעך ליגט ס'ברייטע. ליכט פון סוף חודש-נאַכט.

אויסגעטרוקנטע גופים פון דורכגענומענעם ראַסט זוכן נאַכט אויף קאַלטער ערד ;

קאַלירטע שויבן פון נאַבעלע שכנים מאַכן היימלעך זייערע אויגן, זייערע נעכט,

און פון די ליפן רינט אַפ שווערע סלונע, קלעפעכצדיקער שוים און שטילע רייד.

גאסן-שפילער

נאָריש אַזוי פרום זיך אַוועקצושטעלן מיט אַ פידל אויף בראָדוועי.
בראָדוועי האָט פיינט אַזאַ טרויעריקן גאַסן-שפילער ווי דו.
דאָ, פאַלן דיינע טענער אונטער גרינגע טריט פון זילבערנע שיד
און ווערן פאַרווישט אין זיידענעם שאַרף פון עלעגאַנטע פרויען.

לאַז דאָס אַרט פאַר אַזעלכע, וואָס פאַרן אַרום מיט שפּיל־קאַסטנס ;
זיי האָבן געלעמטע ווייבער וואָס דרייען געלעמט די קאַטערינקעס,
מ'קען ציען באַ זיי קוויטלעך, וואָס זאָגן פאַרויס דעם מענטשנס מזל
און ס'גייט אַרום אַ טרויעריקער ציען דעם קאַפעליוש פאַר געוועלבוּן.

דו אָבער מיטן ברייטן קראַוואַט און מיט די לאַנגע האַר אין ווינט
און מיט דער צעקנייטשטער אַלטקייט אין שוואַרצן אייראָפּיאישן פּראַק,
אַז דו שטייסט ערנסט מיטן פידל געבויגן דערמאַנסטו אין בעטהאַוּן ;
פאַר אַזעלכע פאַסט צו שטיין אין ווין ערגעץ באַם דאַנז
און ערשט דאָרט ... וועסטו זיין אַ וואַונדער.

וואַגאַבונדן

זיי זענען וואַגאַבונדישע טאַטעס
מאַנסבילן פון הפקרדיקע ווייבער ;
גייען זיי אַרום צעקנעפלט מיט הוילע בייכער
די שיך מיט שטריק צו די קנאַכנס געבונדן.

מיט צעקנייטשטע קליידער און ביינערדיקע געזיכטער
מיט צעפליקטע העמדער און האַריקע ברוסטן
מיט צעשטאַכענע קעפּ און פאַרבלוטיקטע פנימער.
גייען זיי דורך ווינטן, זאָוערוכעס און רעגנס

אויף קוואַרטאַלן, שטייען זיי אין די ווינקלען פון די גאַסן צעשטעלט
און שטרעקן הענט מיט צעקאַליעטשעטע פינגער, צעשניטענע אַדערן ;
זיי בעטן אַ ציגאַרעטל פון לייטישע מענטשן, אַ פריטה אויף אַ טעפל קאַווע.
און אויף אַלטע, צעפאַלענע מויערן שלאָפן זיי געשמאַק אַדורך די נעכט.

בריקן הענגען אָנגעצויגן מיט קילן שרעק אויף שטאַלענע שטריק.
 צעהייצטע שיפלעך באַ די ברעגן שטייגן מיט צעפאַלענעם רויך
 אַמאַל צו אַ בראַנדיקער זון, אַמאַל צו אַ פּראַסטיקער לבנה,
 און שלאָגן אויס מיט הויכן נעפל איבער מאַנהעטן.
 ניו יארק הויבט אָן טריבן און ס'פייכט די שטאַט ווי לאַנדן.

זומערדיקע דעכער טונקעלן פאַרנע און ס'גלוטיקן לייבער אויף שוועלן.
 רינשטאַקן פון אַפּגעקילטע טראַטואַרן וואַסערן מיסטיק, שוימיק און שנעל.
 און דורך דושנע שויבן צעפאַלן געזיכטער מיט איבערלאַפּענעם שווייס,
 קינדער ליגן הייס צעבונדן אין ווינדעלעך און פייניקן די מאַמעס בריסט.

די שטאַט רוישט קלאַפּטערדיק ווי באַנען דורך וואַלד שטרעקעס.
 ברייטע רעדער הויבן דעם גאַזריח פון שטראָזן,
 טריט טאַפּיען לויזלעך אין צעלאַזענעם פעך אין אַ זומער טאָג
 און לאָזן נאָך זיך אויפגעבלאָזענע סמנים פון פּיס.

גוים מיט דורכגעשוויצטע העמדער צוימען דעם שפּאַן פון לאַסט־פּערד.
 און פון די וועגענער שווערן אַראָפּ באַלן, געהילף און פעסער.
 נעגערס שטעלן אָן אַקסלען נאָך מעל־זעק, נאָך געשונדענע פליישן;
 און ס'שמעקט פון זיי אַסך ריחות, בשמים, נאַפט און וואַל־שטאַפּן.

דאַמען אויף עלעגאַנטע עוועניוס ציען דורך זומערדיקע אויסלאַגן
 מיט שירעמלעך און לייכטע טעשעלעך אויף נאַבעלע עלבויגנס,
 דורך די בלוזעס אַטעמט קילער פּערפּום פון הויילע בריסט.
 סוחרים און שאַפּערן שטרויכלען ס'געיעג פון אויסלענדישע רייזנדערס.

* * *

גאַסן אונטער שינעס, אונטער אייזן־בעטאָן, ליגן שטאַליק האַרט.
 פון שווערקייט רירט אַמאַל די ערד פון אונטער די פּיס.
 הייזער גרייכן אָנגעשפיצט מיט פייכטן ליכט אין דער נאַכט;
 באַטאַג בלאַנקען אויף זיי קופאַלן פּריש ווי זילבער־בלענד
 און צעשפּריצן די זון אין אויגן און אין שויעפּענצטער.

פאבריק קוימענס שטארן פארברענט מיט פארוויכערטע שפיצן צווישן דעכער. הייצערס אין דער זון קלעטערן גרינג מיט אייל-קענדלעך אין די הענט, און אין די פאבריקן לויפן ווינטיקע רימענס אַנגעוואַקסן מיט ווילד-שטויב, רעדער יאָגן פריש אויף אויסגעאוילטע אַקסן און רינען אויס מיט בויםל.

ס'שמעקט וואַרעמער אַפּפּאַל פון קליידער-שטאַפּן, דאַמף פון פרעס-אייזנס, אַרעמס שוויצן אַפּ האַריק, און פינגער דורך לייזונט ציען קילע שטעך. דערשראַקענע געזיכטער בלייכן אין שטאַל און בלאַנקען מיט קאַלטן גלאַנץ, און בווימס פאַר זויגנדיקע קינדער שפּאַרן מיט אַפּענע וואַרצלען אויף מאַשינען.

פון נאַענטן ליכט לייגן זיך וויעס אין קנייטשן מיט ווייכן געשווילעכץ אַנטקעגנדיקע פענצטער שטייען זומערדיק אָפּן און לאַקערן מיט העלער בענקשאַפט. הייסע שקיעה אויף די שויבן וועקט לוסט צו דער גאַס, צו אַ קינד אין שטוב. און נידעריקע וואַלקנס אין דער ווייט גליען דורכזיכטיק ווי שטיקער פעלדזן.

* * *

גראַב-מאַשינען שטויסן זיך אָן אין פונקען און קרישלען מיט נאַסע ערד. וואַלצן פון שוואַרצן שטאַל נידערן זומפיק אונטער ריטמישע קלעפּ, נאָך איטלעכן שטויס שלאַגט צוריק אַן אַפּגעשפרונגענער עכאַ און אין אַפּגרונט פלאַצן די קוואַלן, הענט שטויבן פון ראַסט און צעמענט.

לופטציגער יאָגן אַרויף מיט ברעטער, געזימסן און מיט זעקלעך צעמענט און גראַבע הענט וואַרפן זיך פלינק אַדורך מיט גליענדיקע ניטן, שטריק ציען עמערס געלאַשענעם קאַלעך, שאַטער און געהאַקטע ציגל, רייע מויערן טונקעלן קיל פון פרישן אייזן, פון קאַלעך און געשיילטע ברעטער.

אַוונטן זיידן אין הייסע קעסלען פּעך, פנימער נעמן אַן ס'ליכט פון לאַמפּן. לענדן, געגורטן אין דראַטן זונקען אין גראַבנס מיט געפאַנצערטע אויגן. אין די טונעלן שפּאַלטן זיך רערן אונטער גלי און שפּרינגען אַפּ מיט היץ, און פלאַטערדיקע סמאַלע מיט גאַז-פלעשער בליצן אויף אין שנעלן ליכט-בלענד.

* * *

אז די רינשטאקן שאַרכן מיט פּאַלנדיקע בלעטער און שמעקן מיט סכאָדרייח ;
 בויגן זיך פּלאַמען פון ווינטן צו יינגלישע געזיכטער אויף אַוונטיקע ראַגן.
 ס'וואַרעמען זיך בעטלער פון באַטאַג, שכורים פאַרריכטן זיך די וואונדן ;
 דורך זייערע זומער קליידער בלאַזט פּראַסטיק טרונקענער קעלט.

באַהויכטע אויסלאַגן פאַרלויפן מיט דינעם פּראַסט און בייטן זיך אין ווייסע ביימער.
 די שטראַזן ליגן קאַלט און היימלעך אין דער קעלט פּלאַטערן שאַלן וואַלנדיק אויף
 גליטש.

מיידלשע פיס רוישן שלאַנק מיט ליזשבעס און טראַגן זיך יונג איבער איין ;
 זייערע פנימער הייס און גרינג יאָגן מיט צעהיצטע בריסט פון אויפגעבלאָזענע בלוזעס,
 ווינטן שאַרפן זייערע אַפענע קני און פון זייער אַטעם שמעקט פּראַסט און גליטש.

פון דעכער שווינדלען רעקלאַמען מיט וואַרעמע ליכט-פאַרבן אויף גאַסן-פנימער,
 שפעטע טראַמוויען רוישן מיט ריינעם קלאַנג און מיט אומהיימלעכן ליכט,
 אויסגעשטייגטע בלאַנדזשען איבער עוועניוס מיט אַ גאַסן-נומער אין די פינגער.
 פון אַן ערגעצדיקן ראַג ראַטשקעט נאָך אַן אינוואַליד אויף קני צו אַ נאַכט-לוזשי
 און נאָך אים אַ געלערנטער הונט, אַ שפּילקאַסטן אויף אַ בלינד ווייב.

אויף אַוונטיקע שוועלן ליגן שווערע שכורים מיט בראַמפן צעגאַסענע ליפן.
 געהאַרזאָמע נעגערס שלאַפן אונטער איבערצויגענע-רעקלעך געשמאַק אויף געזימסן ;
 קעלטן קאַרטשען זייערע קני און די אַדערן שוידערן אויף מיט נאַסן קראַמף.
 די אין לייכטע קליידער, אין אַפענע העמדער, וואַרעמען איינער דעם אַנדערן,
 וואַרפן זיך געהאַלדזטע ענגער צום צווייטן און שלאַפן איין ווי אויף גלוסט.

אַפגעשלאַסענע סקלאַדן שטייען אַנגעוואַרפן מיט האַלב אויסגעלאַדענע סחורות
 און אויף אַ טיש וואו ליגט נאָך וועמענס אַן איבערגעלאַזט רעקל, אַ לעדערן פאַרטוך,
 קאַסטנס שטייען אויפגעבראַכן און צענאַגלט און באַלן געעפנט מיט צעפאַלענע רייפן,
 לאַדנס פון מאַגאַזין-פענצטער הענגען אין שרעק פאַרשפאַרט מיט ראַסטיקער קעלט.

אין קעלט יעמערן קעץ מיט גרינלעך הייסע אויגן און פאַרן זיך ווילד אויף טראַטואַר ;
 שרעק פון אַ דורכגייער, פון אַ שילד אין ווינט, רייסט איבער זייער באַהעפטונג.
 אין אַזעלכע גאַסן פאַרוואַלערט זיך שטענדיק אַ יונג מיט אַן אַפגעקילטער פרוי ;
 זאַט פון לייב, זאַט פון וויינקעלערס, גייען זיי פאַרשלעפטע, אַפגעזונדערט אַן רייד.
 בעזימער רירן דעם פּראַסט פון פאַרטאַג, און אויף די שוועלן טאַגן מילעך-פלעשער.

פון טיפער חברשאַפט דאַנק אײַך
די חברים־דיכטער פאַר זייער זעלטענער
אַנשטרענגונג אַרויסצוגעבן דאָס בוך
ב. וו.

פון זעלבן שרייבער וועט באַלד דערשיינען די פּאָעמע :
"דאָס סטאַליער יינגל" (ישו הנוצרי)